

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA 28. MAJA 1964
Leto XVI. — Štev. 21 Cena 20 din

OB LJUTOMERSKEM JUBILEJU: 70 LET SLOVENSKE PESMI

Sedemdesetletnica pevske kulture v ljutomerski okolici je pravzaprav samo mejnik organiziranega dela, kajti pevska tradicija sega mnogo dalj nazaj. Brez dvoma so nastopili ljutomerski pevci na prvi »besedi« v Ljutomeru 6. sept. 1863, saj so se na to prireditve pripeljali tudi pevci iz drugih krajev. Najbrž so bili pevci že takrat združeni v Pevskem klubu, ki je po nekem poročilu nastopil 1. 1876 pri Ma-li Nedelji. Po ustanovitvi Citalnice januarja 1868 je postal pevski zbor njen bistveni del kot Citalniški pevski zbor Ta je deloval pod vodstvom mnogih pevovodij vse do leta 1894, ko je bilo, kljub zavlačevanju dovoljenja za ustanovitev samostojnega pevskega društva s strani takratnih oblasti, vendarle ustanovljeno Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru. Na ustanovnem obnem zboru se je zbralo 75 ljudi. Društvo je imelo vrsto zelo aktivnih pevovodij, predvsem iz vrst učiteljev. Društvo je vsako leto, razen v letih 1899, 1901 in 1902 pripravilo kvaliteten koncert narodnih in umetnih pesmi, prirejalo pa je tudi gledališke igre večinoma s petjem, silvestrovanja, izlete v okolico itd. Posebno slovesno so v društvu proslavili svojo desetletnico, petindvajset in tridesetletnico, pred desetimi leti, pa so prav tako naredili bilanco šestdesetletnega delovanja pevskega zbora.

V okviru pevskega društva je deloval nekaj let tudi mladinski učiteljski tamburaški zbor, v letih 1907 do 1909 pa je imelo društvo tudi salonski orkester, sestavljen iz ljubiteljev instrumentalne glasbe. Ljutomersko slovensko pevsko društvo se je sčasoma razvilo v pravo matico drugih glasbenih ustanov. Ze leta 1904 so ustanovili mladinski pevski zbor, prvi te vrste v Sloveniji. V okviru društva se je rodila ideja o ustanovitvi godbe na pihala in Glasbene šole.

Ustanovitev Slovenskega pevskega društva v Ljutomeru pomeni torej pričetek organiziranega ljudskoprosvetnega dela v tem predelu Slovenije. Na bogatih tradicijah grajena se je ta dejavnost razmahnila predvsem po drugi svetovni vojni. Pevski zbor vodi že vrsto let Oto Žunec, godbenike pa Avgust Loparnik. Kot pred sedemdesetimi leti, tako je torej tudi danes pevska kultura močno zastopana v precej razgibanem kulturno-prosvetnem življenju občine. Pevski zbor Ljutomerske Svobode, ta veteran, ki je moral previhirati mnoge viharje, je ohranjal slovensko narodno in umetno pesem in zbral v svojih vrstah stotine ljubiteljev pesmi, ki so z ljubeznijo do pesmi oplajali tisoče in tisoče.

PRED JUTRIŠNJO RAZŠIRJENO SEJO OBČINSKEGA
ODBORA SZDL LJUTOMER:

Za enotno programiranje v kmetijstvu

Občinski odbor SZDL v Ljutomeru bo jutri razpravljal o aktualnih problemih kmetijstva na območju Ljutomerske občine. Posebna komisija je v ta namen pripravila obširno analizo iz katere povzemamo nekatere bistvene ugotovitve.

Družbeni sektor kmetijstva se je v zadnjih letih močno povečal, saj znaša že 14 odst. vse obdelovalne zemlje. Glede na poudarjeno vlogo družbenega sektorja pa naj bi se ta povečal do leta 1970 na 30 odst. obdelovalne zemlje. To pa narekuje nadaljnjo povečevanje kmetijske mehanizacije. Računajo, da bodo morale kmetijske delovne organizacije v zvezi s tem kupiti še okrog 150 traktorjev, zaposliti 50 kmetijskih strokovnjakov ter zgraditi vrsto objektov kot 4000 stojišč za govejo živino ter 4000 ležišč za svinje. V tem obdobju naj bi bilo nadalje urejenih 300 hektarov plantažnih nasadov sadnega drevja in 400 hektarov vinogradov, poleg tega pa je predvidenih za potrebe v kmetijstvu tudi 50 novih stanovanj. V naslednjih letih naj bi kmetijske delovne organizacije skrbale predvsem za odkup in zakup zemljišč na daljše obdobje izvajale naj bi se arondacije in melioracije, poskrbeti morajo za do-

sledno izvajanje agrotehničnega minimuma ter pravočasno izdelati analize o stanju na vasi in predlagati potrebne ukrepe. Pri tem gre v prvi vrsti za nastajajoče socialne probleme, ki so posledica vedno večjega preliva delovne sile iz kmetijstva v industrijo in druge panoge.

Investicijska izgradnja v zadnjih letih še ni dala v kmetijstvu večjih rezultatov, to predvsem zaradi dolgoročnosti teh investicij. Velja pa ugotoviti, da je v kmetijskih zadrugah močno narastla lastna proizvodnja, saj predstavlja v skupni kmetijski realizaciji polovico vrednosti. Celotni nadaljnji razvoj pa bo potrebno še bolj kot doslej poenostaviti.

JUTRI SEJA SKUPŠČINE V RADGONI

Predsednica občinske skupščine v Radgoni, Marija Levčeva je sklicala za jutri dopoldne sejo obeh zborov skupščine. Odborniki bodo obravnavali poročilo o opravljenih zbiorih volivcev, poročilo komisije za pregled statuta delovnih organizacij, razpravljali bodo o problematiki s področja komunale stanovanjske izgradnje in urbanizma ter o vrsti drugih zadev.

POJUTRIŠNJEM RAZŠIRJENA SEJA OBČINSKEGA ODBORA SZDL RADGONA:

Visok odstotek zemlje v družbeni lasti

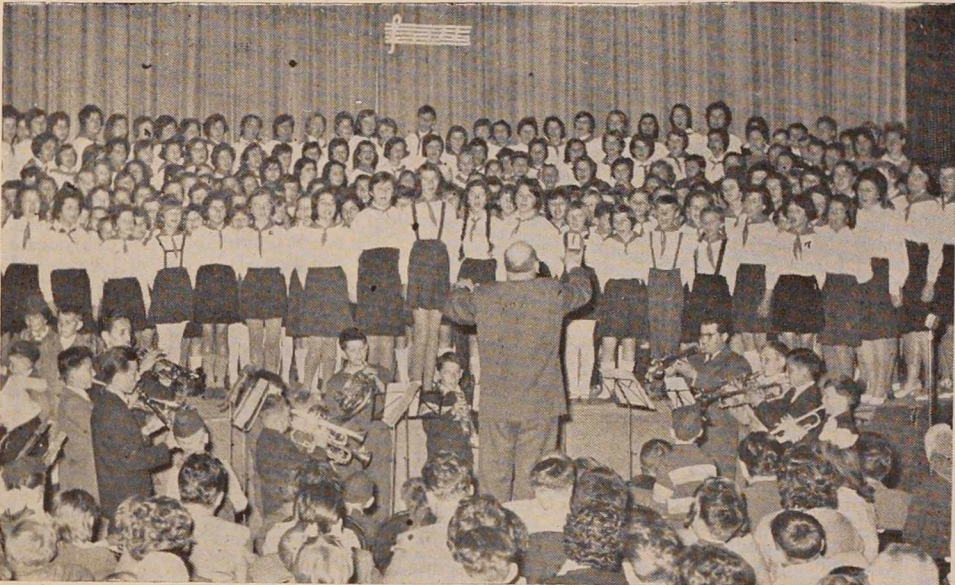
Značilno za radgonsko občino je to, da ima v družbeni lasti že okrog 28 odst. kmetijskih površin. V naslednjih nekaj letih pa naj bi se povečal odstotek zemlje v družbeni lasti na 48 odst.

Vse to pa narekuje realen perspektivni plan razvoja kmetijstva na področju radgonske občine. Vzporedno s tem pa tudi kmetijske delovne organizacije ne morejo mimo nastajajočih socialnih problemov na vasi. K uspešnejšemu izvajanju programa razvoja kmetijstva pa sodi tudi dobro zastavljeno sodelovanje med družbenim sektorjem in zasebnimi lastniki zemljišč, kar naj bi se odražalo predvsem v raznolikosti kooperacijskih pogodb pri čemer je potrebno računati na gospo-

darski učinek take pogodbe pri obeh sodelujočih.

V družbeni sektor kmetijstva je bilo v radgonski občini doslej vloženih okrog 2 milijardi dinarjev, večinoma kot kreditov pod precej neugodnimi pogoji. Investicijsko izgradnjo pa otežkočajo tudi slabo pripravljeni načrti, ne-realni ekonomski izračuni počasne gradnje in kratki roki za odplačilo kreditov. Tudi dosedanja delitev dohodka ni bila za kmetijce najbolj vzpodbudna: obrati, ki so bili rentabilni so v sklopu celotnega

Na sliki spodaj: nastop mladih pevcev na letošnjem pionirskem pevskem festivalu v Murski Soboti. Treba je pripomniti, da je bilo za festival veliko priprav, zato so bili nastopi kvalitetni, mladi pevci so se potrudili in bilo je veliko tekmovalnega razpoloženja.

KOMUNISTI V KZ PETROVCIH RAZPRAVLJALI O NEGATIVNIH POJAVIH

Neobveščenost kolektiva, dvojne plače in nezaupanje

Začelo se je letos februarja, ko je inšpekcija za delo ugotovila na plačilni listi, da prejema plačo nekdo, ki v zadrugi sploh ni zaposlen. Kasneje so ugotovili, da je pravzaprav to »nagrada« računovodji za opravljanje računovodskih poslov pri izgradnji farme. Na nezadovoljstvo v kolektivu pa so opozarjale tudi razne govorice, v katerih so se nekatere stvari tudi

pretiravale, in tudi anonimna pisma.

Resnejše razprave o teh nepravilnostih pa so se začele po konferenci Zveze komunistov. Tam so nekateri tovaši govorili o teh problemih, toda očitno je bilo, da se bodo morali komunisti posebej sestrati in vse pripombe, ki se pojavljajo, tudi proučiti. Ugotavljali so namreč, da kolektiv z vrsto stvarmi ni seznanjen, predvsem kar se tiče

raznih dodatkov, ki pa so jih dobivali v upravi za »razširjeni« obseg dela. Tako je n. pr. komercialist ob koncu leta dobil 120.000 dinarjev nagrade za opravljanje komercialnih poslov za obrat »Bor« ko je iz računovodstva odšel en uslužbenec, so si njegovo plačo razdelili kot nagrado za to, ker so opravljali tudi njegovo delo, pripravljali pa so tudi dodatki nekaterim drugim za opravljanje dela posamezni obrat. Seveda pa je najbolj kritičen primer računovodjeve žene, ki je prejela plačo za delo pri gradnji farme. V bistvu se je v tem skrival računovodjeve honorar, ki ga je dobival že od jeseni 1962. leta.

Nezadovoljstvo v kolektivu pa so še povečevali razmeroma nizki dohodki delavcev in pa razne obljube o velikih zasluhkih, ki so jim dajali

vodje enot, a so se ob izračunu razblinile. Kolektivu tudi ni jasn način nagrajevanja. To je pomanjkljivost, ki bo v kratkem z razpravo o novem pravilniku sicer odpravljena, toda ker pravilnik še ni gotov za vse enote, je v nekaterih še precej negotovosti, kar še seveda povečuje nezadovoljstvo.

O raznih dodatkih oziroma nagradah so razpravljali in sklepali organi upravljanja, toda ti sklepi kolektivu niso bili pojasnjeni. Na sestanku, kjer so posebej govorili o slabostih v zadrugi, so posebej omenjali, da se kolektiv preredko sestaja, da bi se lahko o problemih pogovorili. Del krivde prizadeva tudi osnovno organizacijo, ki se lani šest mesecev ni sestala, kar je razrahljalo povezanost med komunisti in tudi zmanjšalo (Nadaljevanje na 2. strani)

TE DNI V LJUTOMERU

Danes zvečer v domu kulture v Ljutomeru ob 20. uri koncert učencev glasbene šole »Slavko Osterc« iz Ljutomera;

30. maja ob 20. uri koncert pevskega zbora Gallus iz Trsta v domu kulture v Ljutomeru.

31. maja ob 14. uri velike spomladanske konjske dirke na hipodromu v Ljutomeru;

1. junija ob 9. uri svečana seja občinske skupščine in občinskega odbora SZDL Ljutomer;

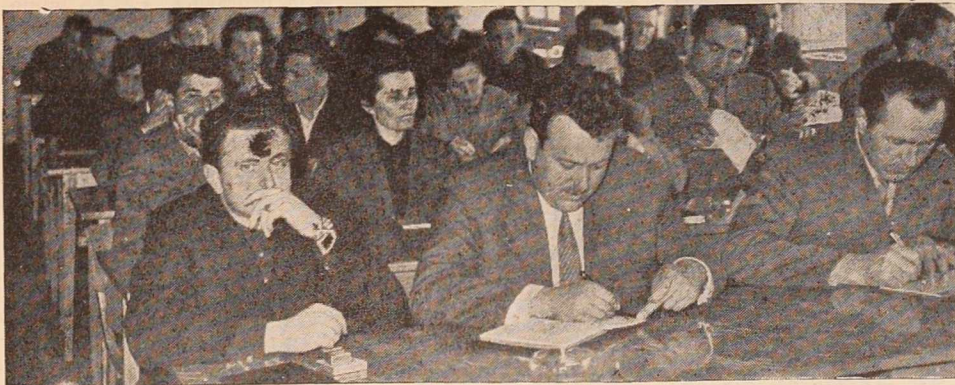
4. junija ob 20. uri, W. Shakespeare »Sen kresne noči« — komedija v domu kulture v Ljutomeru, gostuje SNG Maribor;

6. junija ob 20. uri slavnostni koncert pevskega zbora DPD Svoboda Ljutomer v domu kulture v Ljutomeru;

7. junija ob 8. uri tekmovalne pevske zborov okraja Maribor v dvorani doma kulture v Ljutomeru;

7. junija ob 10,30 uri slavnostno zborovanje s kulturnim sporedom na glavnem trgu v Ljutomeru. V sporedu sodelujejo združeni pevski zbori okraja Maribor ob spremljavi pihalnega orkestra DPD Svoboda Ljutomer.

Prebivalci Ljutomerske občine! Udeležite se prireditve v okviru občinskega praznika. Po proslavi veselica pri Ribnikih.

Tudi občinski komite ZKS v Ljutomeru je razpravljaj o predkongresnih nalogah

**kolektiv trgovskega podjetja
prekmurski magazin**
murska sobota

Samo blago, izbrano v poslovalnici »Vesna«, vam zagotavlja jamstvo — za zadovoljstvo.

Pletenine — perilo — fotoaparati — ure — spominčki — igračke — kozmetika in razno drugo blago — za vaše potrebe in želje.

vam priporočam

V ponedeljek, na Dan mladosti in rojstni dan predsednika republike je prispela v Beograd štafeta mladosti s pozdravi tovarišu Titu. Že v petek so predsednika Tita obiskale delegacije delovnih ljudi in mladine iz vse Jugoslavije ter mu prišle voščit še na mnoga leta ob njegovem 72. rojstnem dnevu. Tovariš Tito se je zahvalil za darila in čestitke in se z udeleženci delegacij zadržal v daljšem in priščrtnem pogovoru, med katerim se je zanimal za življenje v delovnih kolektivih in raznih organizacijah.

Osrednja prireditel je bila na velikem stadionu v Beogradu, kjer je bila predsedniku Titu izročena štafeta palica, ki je prepotovala 7000 km. Temu pa je sledila svečana telovadna in športna akademija. Predsedniku Titu so za rojstni dan čestitali mnogi državniki z vsega sveta. Tudi naši izseljenci v Ameriki so z več prireditvami ob Dnevu mladosti proslavili rojstni dan predsednika republike.

PREDSEDNIK TITO NA FINSKO

V ponedeljek bo predsednik Tito odpotoval na šestdnevni obisk na Finsko in tako vrnil obisk predsedniku Kekkonenu. Razen glavnega mesta bo Tito s soprogo Jovanko obiskal še več drugih mest. Znano je tudi, da bo pa koncem junija obiskal še Poljsko.

ZUNANJI MINISTER ČSSR V JUGOSLAVIJI

Zunanji minister Češkoslovaške Vaclav David je v petek prišel v Jugoslavijo, s čimer vrača obisk našemu sekretarju za zunanje zadeve Koči Popoviću. Med svojim šestdnevnim obiskom v naši državi je obiskal več krajev, med drugim tudi Slovenijo ter imel tudi razgovore s Kočo Popovićem. Obisk predstavlja poleg tega tudi prispevek k nadaljnji razširitvi odnosov med obema državama in sodelovanju tako na gospodarskem kakor tudi na političnem področju.

KAUNDA V BEOGRADU

Predsednik samouprave vlade Severne Rodezije (Zambije), ki bo 24. oktobra postala neodvisna, dr. Kenneth Kaunda je v petek ponoči prišel na dvodnevni obisk v Jugoslavijo. Na letališču ga je sprejel predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić, ki je tudi vodil uradne razgovore s severnorodezijsko delegacijo. Obe delegaciji sta se medsebojno seznanili z gospodarsko političnim razvojem obeh držav, izmenjali mnenja o mednarodnem položaju in se obširneje razgovarjali o perspektivah jugoslovansko-zambijskih odnosov. Predsednika Kaunda je sprejel tudi predsednik Tito.

IZREDNO STANJE V PERUJU

V južnoameriški državi Peru so razglasili izredno stanje zaradi velikega pretepa na nogometni tekmi med reprezentancama Perua in Argentine. Ko je sodnik razveljavil gol domače reprezentance, je občinstvo vdrlo na igrišče in se je začel splošen pretep, v katerem je bilo po dosedanjih podatkih 315 mrtvih in čez 800 gledalcev težko ranjenih. Vlada je proglasila izredno stanje in na pomoč poklicala vso zdravniško osebje, da bi rešili ranjence.

BOJI V LAOSU

Kot je bilo pričakovati, je desničarski vojaški udar v mesecu aprilu v Laosu porušil ravnotežje sil in sprožil nasprotno akcijo: v napad so prešle levičarske, najmočnejše sile, združene v gibanju Patet Lao. To gibanje je doseglo velike uspehe in predstavlja resno nevarnost zlasti za ameriške interese v Jugovzhodni Aziji. Zato si v ZDA in tudi drugih državah prizadevajo, da bi sklicali ponovno konferenco o Laosu in tako vsaj dosegli umetno premirje, čeprav je jasno, da s tem nasprotja ne bodo odpravljena. Morebitno nadaljevanje spopadov pa bi lahko prineslo dalekosežne posledice, ki jih danes ni mogoče oceniti.

Lepa proslava 25. obletnice ESŠ

V ponedeljek popoldne se je z razglasitvijo rezultatov športnih tekmovanj v Slatini Radenci končala proslava 25. obletnice Ekonomske šole v Murski Soboti.

Proslava, ki je trajala nekaj dni, se je pravzaprav začela že v petek popoldne, ko so skromni svečanosti prisostvovali predstavniki občinskih skupščin Pomurja, družbeno-političnih organizacij, člani šolskega odbora, nekateri izmed ustanoviteljev šole ter člani delovnega kolektiva. Tokrat so trem članom, za njihovo deset in večletno delo na šoli podelili tudi skromna priznanja. V soboto popoldne so prišli v M. Soboti dijaki ekonomskih šol iz vse Slovenije.

V nedeljo so bila cel dan športna srečanja dijakov slovenskih ekonomskih šol, predstavniki organizacij ZM pa so se pogovorili o problematiki učnih programov na ekonomskih šolah. Naslednji dan, v ponedeljek, se

JUTRI SEJA OBČINSKE SKUPŠČINE M. SOBOTA

Jutri bo občinska skupščina Murska Sobotna na 14. redni seji razpravljala o delu zavarovalnice v M. Soboti, o delu »Doma počitka« v Rakičanu ter statutih delovnih organizacij. Poleg tega so na dnevnem redu še upravne zadeve, poročilne izjave ter predlogi in sklepi.

NA DAN MLADOSTI V POMURJU:

Izletni - proslave - športna tekmovanja

Proslavljanje Tedna mladosti je v Pomurju doseglo svoj vrh v ponedeljek — na dan mladosti. Številne prireditve, ki so jih mladi pripravljali že več tednov prej, tekmovanja športnikov, kresovi na predvečer, proslave in izletni, srečanja mladih — vse to je bilo v ponedeljek v številnih vaseh, krajevnih centrih in občinskih središčih. Proslavljanje so ponekod pričeli že nekaj dni prej, v soboški občini že v začetku meseca maja.

V drugi polovici prejšnjega in v prvih dneh tega tedna so v soboški občini začeli s številnimi prireditvami. Osrednje prireditve so bile proslava 25. obletnice ESŠ, republiški medklubski kvalifikacijski plesni turnir, otvoritev novega rokometnega igrišča šole za zdravstvene delavce, razglasitev rezultatov in podelitev nagrad udeležencem JPI »Tehniko mladim; mladinke in mladinci iz »Mure« in »Pomurskega tiska« so organizirali izlet v Trakošan in Lendavo, oz. k bukovniškemu jezeru, mladinski aktivni po vaseh so pripravili kresovanje s kulturnim programom, športna srečanja med mladinskimi aktivni, pionirji in mladina iz osemletk in drugih šol pa je organizirala več izletov.

RADGONA

Predstavniki sindikalnih podružnic, delavskih svetov in političnih organizacij radgonske občine so pred kratkim obravnavali priprave na volitve v organe upravljanja gospodarskih organizacij. Ko so se seznanili z dosedanjimi pripravami in določili temeljnega zakona o volitvah organov upravljanja, so govorili o predlogih programa dela delavskih svetov.

OBČINSKA ORGANIZACIJA LT M. SOBOTA

Med najaktivnejšimi v okraju

Pretekli teden je bila občinska konferenca Ljudske tehnike. Na konferenci je bilo govora o dosedanjem delu LT na območju občine Murska Sobotna.

V poročilu o opravljenem delu je bilo poudarjeno, da je bila najpomembnejša akcija LT organizacija Jugoslovanskih pionirskih iger, pri katerih je sodelovalo 55 pionirskih ekip. Diskusija po poročilih je pokazala, da postaja organizacija LT vsak dan močnejša in da njeno delovanje ne sme biti uokvirjeno, ampak sproščeno in dostopno vsakomur. Udeleženci konference so tudi ugotavljali vzroke napak nekaterih društev LT. Za odpravo napak bo potrebno v prvi vrsti po mnenju udeležencev usposobiti večje število kadrov ter dvigniti strokovni nivo članstva.

S tem bi se tudi vložena sredstva bolj izrabljala ter povečala aktivnost članstva na

RADENCI

V okviru akcije »Naučite se plavati« bo svet za prosveto, kulturo in telesno vzgojo radgonske občine organiziral v Radencih plavalno šolo za učence osemletk — sedmih in osmih razredov. V naslednjih letih pa bi plavalno šolo obiskovali tudi učenci ostalih razredov. Pouk plavalne šole prične junija.

je nad 340 dijakov udeležilo proslave, odpeljalo z avtobusi na izlet po Pomurju. Gostje iz drugih krajev Slovenije so si ogledali kulturne, prirodne in zgodovinske znamenitosti naše pokrajine, obiskali pa so tudi več delovnih gospodarskih organizacij. Istega dne popoldne so se vrnili v Slatino Radence, po razglasitvi rezultatov športnih tekmovanj in prevzemu priznanj pa so zapustili Pomurje.

PRISPEVEK PIONIRSKIH PEVSKIH ZBOROV K TEDNU MLADOSTI:

Občinska revija v Murski Soboti

Svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine M. Sobotna je tudi letos v sodelovanju z vodstvi šol pripravil srečanje pionirskih pevskih zborov. Želel je pritegniti k temu vse šole, samostojne kot tudi podružnice. Zato je predvidel pet sektorskih revij, ki bi bile z ozirom na oddaljenost poedinah šol dostopne vsem zborom. Žal se je od 49-tih šol oddzvalo le 22.

Namen sektorskih srečanj je bil, poživiti našo narodno in umetno pesem med šolsko mladino in jo preko pevskih nastopov širiti med občinstvo. Pri tem bi bile dobrodošle

V povorki so krenili udeleženci ekonomskiade proti športnemu igrišču.

vse vrste šolskih pevskih zborov. Glasbena komisija pri občinskem svetu kulturno-prosvetnih organizacij je organizirala potrebno pomoč zborovodjem in učiteljem petja na nižji stopnji. Revije so bile organizirane v Dokležovju, kjer so sodelovale tri šole s štirimi zbori — v Puconcih, kjer je sodelovalo pet šol s šestimi zbori, prav tako v Rogoševcih pet šol s šestimi zbori — v Salovcih tri šole s štirimi zbori, prav tako v Fokovcih in na Tišini tri šole s šestimi zbori. Za zaključek letošnjega meseca mladosti bo v Murski Soboti revija najbolj-

ših pionirskih pevskih zborov občine Murska Sobotna. Sodelovala pa bosta še dekleški zbor učiteljskega in tamburaški zbor ekonomske srednje šole iz Murske Sobotne. S tem bo šolska mladina dala še en prispevek k praznovanju meseca mladosti.

M. V.

Soboški plesni par na plesnem turnirju

goste člane aktiva ZM i z »Mure« v Murski Soboti. Podobna srečanja so organizirali tudi pionirji in mladina na osemletkah in vaški aktivni ZM.

V ljutomerski občini so aktivni ZM ZMS iz Tovarne dežnikov in pleten in Mehanike pa sta povabila v na vaseh in v podjetjih na proslavah ob dnevu mladosti nagradili najbolj delavne mladinke in mladince s knjigami, ta dan je bil tudi občinski pionirski pevski festival, športna tekmovanja pionirjev in mladine iz osemletk ter kolesarsko tekmovanje. Proslavo tedna mladosti v ljutomerski občini bodo zaključili v dneh 30. in 31. maja, ko bo pri kopališču Ribniki v Podgradju piknik mladine mariborskega okraja. O številnih prireditvah in proslavah pa poročajo tudi iz radgonske občine.

Praznovanje dneva mladosti je bilo letos v vseh pomurskih krajih pestro, veselo in mladostno. Pomurska mladina je torej lepo proslavila svoj dan in rojstni dan našega drugega Predsednika Tita.

Republiški medklubski kvalifikacijski plesni turnir:

Prireditve, ki se nam je vtisnila v spomin

Na republiškem medklubskem kvalifikacijskem plesnem turnirju, ki je bil v soboto v Murski Soboti, je sodelovalo 12 plesnih parov, plesni par »Ciciban« in evropski par v latinsko-ameriških plesih Ernest ing. Schweighofer — Gerti Petršich.

Aktivni plesni pari so tekmovali v kategorijah C, B in A. V kategorijo B so se uvrstili plesni pari iz Ptuja, Kranja in M. Sobote (Jože Martinec — Zdenka Ščernjavič). V kategorijo A so se uvrstili plesni pari Maribora in Gradca. V končni razvrstitvi v A kategoriji je bil vrstni red plesnih parov naslednji: 1. Mirko Herman — Mira Benčak, Maribor; 2. Hans Li-

FOTO KINO KLUB V LJUTOMERU

Pred dnevi so v Ljutomeru ustanovili foto kino klub, za katerega je precejšnje zanimanje tako med odraslimi kot mladino. Klub ima nekatere težave glede sredstev in prostorov, vendar upajo, da bodo tudi to prebrodili. V programu imajo organizirati nekaj tečajev, pripravljajo se na snemanje filma v Priekiji, organizirali bodo več izletov.

Preteklo nedeljo je slavilo gasilsko društvo na Hodošu 70-letnico obstoja. V programu so sodelovali tudi pripadniki JLA (foto: A. A.)

Najnovejša vest

Nehru je umrl

Indijski premier Džavaharlal Pandit Nehru je umrl večeraj v svoji rezidenци v Delhiju, star 74. let. Zjutraj je nenadoma zboleel in takoj izgubil zavest. Kritično situacijo sta objavila predsednika vlade ministra Krišna Mačari in Nanda v parlamentu in senatu. Seji obeh zborov so takoj nato prekinili.

Trenutno še ni podrobnosti o razvoju kratke, toda hude bolezni, kateri je podlegel premier Nehru.

Indijski premier Nehru je bil skoraj dva meseca hu-

do bolan, vendar si je zaradi močne fizične kondicije in zdravniške nege opomogel, tako da je pred nedavnim prevzel dolžnost predsednika vlade. Prejeto soto je prebil na krajšem potisku v Dehra Dunu v podnožju Himalaj, je po intenzivnih političnih razgovorih s kasnimirskim šejkom Abdulahom.

Džavaharlal Nehru je na položaju predsednika vlade, odkar je Indija leta 1947 postala neodvisna.

Uradno obvestilo o Nehrujevi smrti je bilo objavljeno ob 14.20 po lokalnem času (10.00 po jugoslovanskem). Nehruju je nenadoma postalo slabo ob 6.25 in takoj je izgubil zavest. V rezidenčni hiši bila takrat poleg Nehruja še njegova hči Indira Gandhi in pa eden njegovih osebnih zdravnikov. Na telefonski poziv je v Nehrujevo rezidenco takoj prišel še drugi premierov zdravnik K. L. Wig. dekan medicinske fakultete. Po prvih obvestilih je Nehru umrl zaradi kapi.

Minister za proizvodnjo jepla je potem v parlamentu zbranim senatorjem in poslanecem kratko sporočil: »Pripadla mi je najboljša žalostna dolžnost, sporočiti vam moram, da Nehruja ni več. Umrl je«.

V dvorani je vse onemelo, toda samo za trenutek, potem pa se je oglašil jok.

Neobveščenost kolektiva

(Nadaljevanje s 1. strani)

njihovo budnost. Z novim vodstvom je tudi osnovna organizacija postala aktivnejša in budnejša in zato ni nič čudnega, da je hitro prišlo tudi do takih razgovorov in ugovorov.

V kolektivu se pojavljajo tudi nezdravi odnosi. Često-krat na račun katerega delavca nepravilne izjave od strani vodilnih ljudi, pri nekaterih pa se pojavlja tudi nezaupanje v obračune osebnih dohodkov. Pa tudi delovna disciplina ni dobra. Govori se o zamujanjih na delo in podobnem.

Vsekakor je precej stvari, o katerih se bo potrebno v kolektivu v tovariškem pogovoru pogovoriti in jih tudi urediti. Prav sedaj, ko prerašča zadruga v močno delovno organizacijo zlasti z izgradnjo farne za piščance in ko zaradi teh investicij čakajo kolektiv odgovorne naloge in si bo moral pridobiti ugled dobrega gospodarja, bo potrebno biti do vsega tega še bolj kritičen. Predvsem pa do načina nagrajevanja, ki naj bo tak, da bo predstavljal dogovor celotnega kolektiva. Kljub nepravilnostim pri delitvi osebnega dohodka namreč ni mogoče govoriti o nekih visokih prejemkih vodilnih delavcev, samo način delitve pa je izredno neroden in nepravilen, kar bo nujno, da se z novim pravilnikom tudi uredi.

S. Balažič

pod črto: Igrišče ali njiva?

V zadnjih dneh je bilo v Odrančih veliko govora o novem nogometnem in rokometnem igrišču, katerega so mladi pred kratkim začeli urejati. Kmetijska zadruga Črensovič jim je zorala in pobrala teren, nato pa so mladinci posejali travno mejo. Ni so pa računali, da bo ob tem povzročilo toliko neprijetnih besed na račun funkcionarji krajevne skupnosti čun mladinskega aktiva. Vaščani in so spraševali, če je igrišče sploh potrebno, naj se mladi rajši zanimajo

za kaj drugega kot za šport. Mnogi so svetovali, da bi bilo bolje, če bi posejali koruzo. Pa vendar, mladina si želi igrišče! Se ta mesec bo dokončno urejeno. Krajevna skupnost jim je obljubila denarno pomoč, deset tisoč dinarjev. Zda, ko bi denar rabili, pa pravijo, nastudirajte igrin si denar sami prislužite! Mladinski aktiv v Odrančih bo tudi to napravil, toda, ali bo potem možno tesno sodelovanje aktiva ZM in krajevne skupnosti?

H. M.

Ljutomerska občina praznuje

Zavoljo mladih generacij je treba omeniti, da je 1. junij za Ljutomersko občino prav posebej pomemben dan. Na ta dan leta 1941 se je sestalo pri Babičevih na Cvenu nekaj najbolj zavednih domačinov in od takrat se je odporiško gibanje kljub težavnemu položaju krepilo iz meseca v mesec: prebivalci Ljutomerskega področja so tako doprinesli svoj delež k temu, da so 9. maja 1945 zaplapolale v Ljutomeru in v okoliških vaseh, kot po vsej naši domovini, trobojnice z rdečo zvezdo, kot simbolom težko priborjene svobode.

Ljutomerska občina je od takrat prehodila pot skoraj dveh desetletij. Oni, ki imajo še v spominu obdobje med okupacijo ali še prej, lahko pripovedujejo, kaj smo imeli takrat in kaj imamo danes. Kljub temu, da je občina pretežno kmetijska, je bilo na njenem območju zgrajenih po vojni nekaj tovarniških objektov v katerih so našli zaposlitev številni prebivalci občine. Dvajset let vztrajnega dela ob izpolnjevanju teženj, ki jih je uzakonila ljudska revolucija. Čeprav ni šlo brez težav, kajti otestiti se navad in konzervativizma, ki

so se koreninila stoletja, ni bilo lahko. Starejši ljudje, ki so komajda poznali kolo, in še to tisti smešni bicikel iz pred prve svetovne vojne, tu in tam srečali na cesti tovarnjak, so skoraj takole čez noč sedli k televizorju in gledali svet. Čeprav so vse te tehnične pridobitve, ki jih pozna vse civilizirano človeštvo in niso izključna dobrobit socializma, pa je zaslug prav tega, da vse to omogoča najširšim plastem delovnih ljudi. Generacija pred vojno te ugodnosti ni imela. To dokazuje dejstva. Pred tridesetimi leti si lahko preštel

na prste obeh rok avtomobile, ki so bili na področju takratne Ljutomerske občine in čeprav je bil avtomobilizem v drugih državah že takrat močno razvit. Danes skoraj ni vasi, da nebi bilo v njej vsaj nekaj avtomobilov. Toda naših hotenj, naših želja ni konec. Ljutomer, kot središče občine razvija poleg ostale tudi stanovanjsko izgradnjo. Iz leta v leto je več novih stanovanj, čeprav so v tem pogledu še velike potrebe. Vedno večja splošna aktivnost občanov sili k temu, da se vnaša v vsestransko družbeno delo vedno več iniciative in predlogov občanov, vedno več je pristnega sodelovanja in vedno bolj se vse to odraža tudi v vsestranskem proučevanju možnosti za nadaljnji razvoj občine. Kakor je po eni strani vedno aktualna splošna skrb za razvoj gospodarstva v občini, ki ni izražena samo v novih tovarniških objektih marveč tudi v vedno večji skrbi za turizem in komunalno dejavnost, tako je čutiti določene uspehe tudi na področju šolstva, zdravstva. Prav tukaj pa čakajo občino še velike naloge. Pred vrati je gradnja novega zdravstvenega doma, ki bo omogočil še večjo zadovoljevanje po zdravstvenih uslugah, kar bo vplivalo na splošni standard občanov. Že doslej se je zdravstveno stanje občanov v primerjavi s predvojnimi stanjem v marsičem izboljšalo, kar dokazujejo statistični podatki in kar je v prvi vrsti zasloga organizirane zdravstvene službe. Podobno je v šolstvu, kjer si delovni kolektivi sicer ob ne najboljših materialnih pogojih prizadevajo ob vzgoji mladih rodov. Prav v šolstvu je še vrsta problemov materialnega značaja, ki bodo morali slej ko prej čutiti prvenstveno pozornost skupnosti, kajti prav dobro se zavedamo, da je v dobro zastavljenem šolskovzgojnem delu osnova za nadaljnji uspeh onih, ki jih čakajo velike preizkušnje proizvajalcev in upravljalcev vsega, kar so z žulji dosegli dosedanje generacije.

Uspelo gostovanje

Preteklo soboto so v Domu kulture Veržej gostovali slušatelji ljubljanske akademije za glasbo. Pod vodstvom prof. Pavčiča Siviča, ki je zelo nazorno in preprosto komentiral celotni spored, ki je predstavljala dela Slavka Osterca, Marjana Lipovška, Maksa Ungerja, Pavla Siviča, Aleksandra Čerepnjina, Manuela de Falla, Mauricea Ravela, Klementa Slavickega, Williama Pijperja in Vlastimira Nikolovskega, so slušatelji akademije navdušili polno dvorano. Poleg tria Demšar in ostalih je nastopila kot vokalni solist Eva Novšak, na klavirju pa Nena Hohnjec. Koncert je bil prirejen ob priliki obletnice smrti Slavka Osterca.

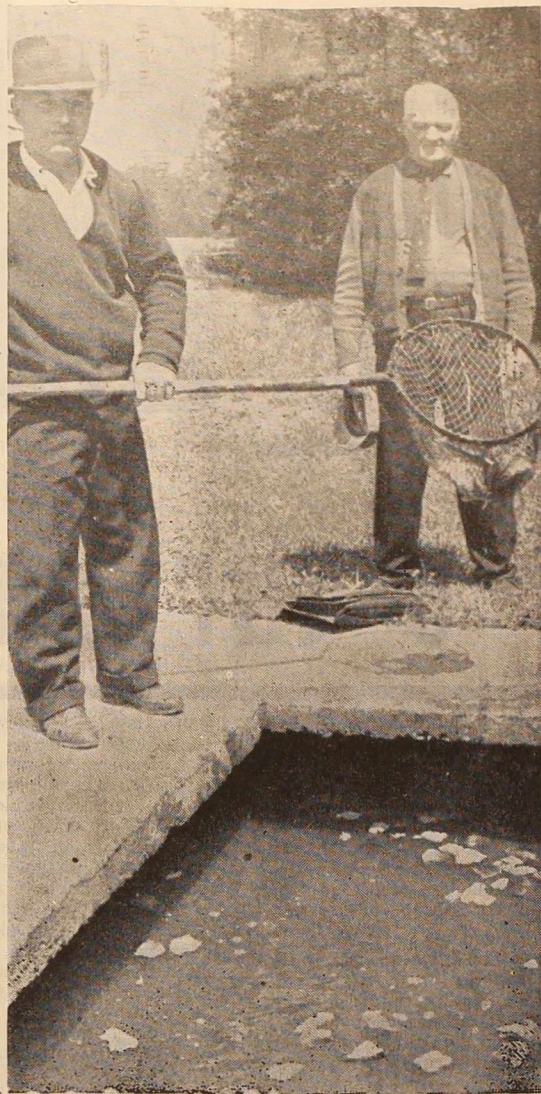
PEVSKO GLASBENA REVILJA V RADGONI

V počastitev Dneva mladosti je bil v nedeljo v radgonskem domu kulture deseti pionirski pevsko-glasbeni festival. Na prireditvi je sodelovalo 10 pionirskih pevskih zborov. Zapeli so vrsto umetnih in narodnih ter partizanskih pesmi. Razen pevcev je še zbor tamburašev kvartet glasbene šole in 16 harmonikarjev iz Radgone.

-ika

Ce hočemo razviti turizem, se moramo najprej na to novo gospodarsko panogo privaditi. Turizma ni moč uganjati samo s propagando, kajti turist gre samo enkrat na led, samo enkrat ga lahko zvabiš, potem pa ti pokaže hrbet. Rekreatijsko središče pri ribnikih blizu Ljutomera, ki ima že zaradi svojega idiličnega okolja veliko pogojev za turizem in oddih se še pravzaprav porojeva. Letos naj bi se na ribniku pojavili poleg kopalcev tudi prvi čolni. Vsako leto nekaj.

Seveda, bogat kulinarčni repertoar mora biti v prvem planu. Za to skrbijo med drugim tudi krapi v temle naravnem »hladilniku«. Vedno so na zalogi in če je potrebno, jih z vsakim zamahom zajamejo po nekaj kilogramov. Kmalu za tem so že na krožniku pred zadovoljnim gostom. In k temu še kapljica pristnega Ljutomerčana, seveda takega, kot so ga bili vajeni piti naši stari!

Priprave na 30-letnico Ljudske pravice

Ceprav bomo tridesetletnico Ljudske pravice, ta pomembni jubilej naprednega tiska, praznovali šele jeseni tega leta, so se začele priprave nanje že na različnih forumih in na različnih področjih.

Poročali smo že, da so v Lendavi izvolili posebni pravljalni odbor; drugega, morda osrednjega, pa so že formirali tudi v Ljubljani. Pripravam se je zdaj pridružila tudi študijska knjiž-

nica v M. Soboti. Na nedavni seji, ki se je je — poleg sveta knjižnice — udeležilo tudi nekoliko javnih in kulturnih delavcev iz Pomurja, so sklenili, da bo ta mursko-soboška kulturna ustanova pripravila posebno razstavo. Na ta način bi knjižnica aktivno prispevala svoj delež k tej važni slovesnosti.

Razstavo bodo pripravili v Veliki Polani. V ta namen bodo rojstno hišo Miška Kranjca, ki je že dokaj časa odprta javnosti kot muzej, primerno preuredili. Ureditev zajema tudi okolico hiše, to pa bo izvedel Pokrajinski muzej v M. Soboti. Razstavo bodo predvidoma otvorili v času med 1. in 15. septembrom.

Osnutek ideje ureditve razstave obeta nekaj novosti. Poleg gradiva, ki je že v muzeju, bo na vpogled material, ki ga bo dal na razpolago Miško Kranjec. To bo vsekar material iz časov njegovega urednikovanja pri LP. Podobno gradivo bodo prispevali še nekateri drugi sodelavci Ljudske pravice in Mladega prekurca. Razstavo bodo izpopolnjevali tudi drugi eksponati, kot na primer oljate slike, podatki o ljudeh, ki so takrat s časopisom kakorkoli sodelovali in podobno.

Muzej v Veliki Polani je v letošnjih šestih mesecih obiskalo 710 ljudi; lahko upamo, da jih bo v času razstave in praznovanj neprimerno več.

Drago Grah

PREDVOLILNI ZBORI ZADRUŽNIKOV V SOBOŠKI OBČINI

Razprave o cenah kmetijskih pridelkov

V nedeljo so bili v več krajih soboške občine predvolilni zbori zadrugnikov, na katerih so sprejemali kandidatne

liste za zadružne svete, volili svete kooperantov in razpravljali o problemih kmetijstva.

Zbori so bili razmeroma dobro obiskani in tudi po razpravah živahni. Najčesče so zadrugniki razpravljali o odkupnih cenah kmetijskih pridelkov, cenah umetnih gnojil in tudi strojnih uslug, ki jim jih opravlja kmetijska zadruga. Ugotavljali so, da so cene neurejene in nestimulativne za nekatere pridelke, zaradi česar kmetovalci preusmerjajo svojo proizvodnjo.

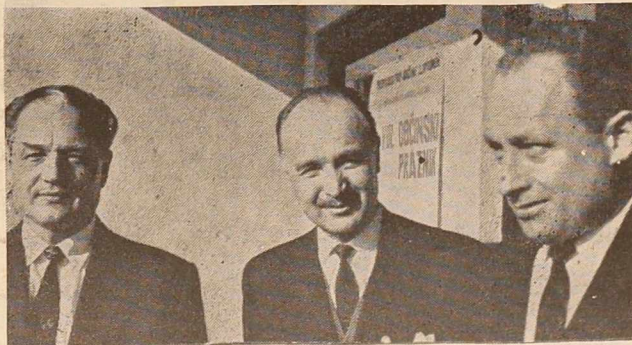
V razpravah so se tudi pojavljali predlogi, da bi se naj tudi zasebnim kmetovalcem dodeljevali krediti za nakup manjših strojev in za modernizacijo proizvodnje. K temu bi jim naj tudi pomagala učinkovitejša strokovna pomoč zadrug, ki pa je premajhna in nestalna. Precežen problem predstavljajo tudi nekatera kritična obdobja, ko ne morejo dobiti zadružnih traktorjev in drugih strojev, ker so že ti preobremenjeni in je povpraševanje preveliko.

A. Z.

V zdravilišču Radenska Slatina volitve 30. maja

Med delovnimi organizacijami radgonske občine bo kolektiv zdravilišča Radenska Slatina prvi opravil volitve v organe delavskega samoupravljanja. Izvedli so že vse priprave. Na zborih delovnih enot so predlagali kandidate, o katerih sta razpravljali tudi osnovna organizacija ZK in sindikalna podružnica.

Na zborih delovnih enot so predsedniki dosedanjih obratnih svetov poročali o delu v pretekli mandatni dobi. Razpravljali so tudi o 42 urnem delovnem tedniku in ugotovili, da še vedno nimajo vseh pogojev za prehod na krajši delovni čas.

Od leve proti desni : Oto Žunec, A. Loparnik in F. Stebih

75-letnica obstoja gasilskega društva v Kobilju

Osrednja proslava praznovanja visokega jubileja kobiljskih gasilcev bo 31. maja. Bogat program se bo pričel že zgodaj dopoldne in bo trajal vse do popoldneva, ko se bo sprostil v ljudsko rajanje. Ob tej priložnosti bodo mnogi kobiljski gasilci prejeli zaslužena priznanja, v svoje vrste bodo sprejeli tudi nove člane iz vrst pionirjev.

A. Z.

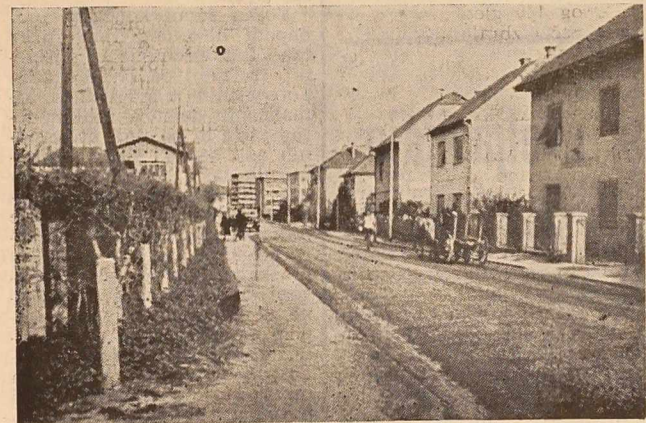
Otroško varstvo postaja tudi v Ljutomerski občini iz dneva v dan bolj aktualno: vedno večje je število zaposlenih, predvsem žena, ki želijo, da se njihovi otroci počutijo dobro in da so na varnem zavetju. Naša slika kaže razposajeno deco otroškega vrtca v Križevcih pri Ljutomeru.

Vsem kolektivom delovnih organizacij in občanom Ljutomerske občine čestitajo k občinskemu prazniku in jim želijo še mnogo uspehov in novih delovnih zmag pri socialistični graditvi, družbeni in materialni krepitvi našega gospodarstva in še zlasti kmetijstva, kar vse je bistveni pogoj za doseganje še večjega življenskega blagostanja našemu delovnem učloveku.

Delovni kolektivi

ZDRAVSTVENEGA DOMA — Ljutomer
KOMUNALNE BANKE — Ekspoziture Ljutomer
GOSTIŠČA »JERUZALEM« — Ljutomer
GOSTIŠČA »PRLEK« — Ljutomer
GOSTIŠČA »LJUTOMERSKA KLET« — Ljutomer
OBČINSKA SKUPŠČINA — Ljutomer
OBČINSKI ODBOR SZDL — Ljutomer
OBČINSKI KOMITE ZKS — Ljutomer
OBČINSKI SINDIKALNI SVET — Ljutomer
OBČINSKI KOMITE ZMS — Ljutomer

in občinska vodstva drugih družbeno-političnih in množičnih organizacij občine L j u t o m e r

Ormoška ulica postaja prava Ljutomerska avenija. Novi stanovanjski bloki se vrstijo drug za drugim. Kmalu bo dograjen največji med njimi z 32 stanovanji. Pa tudi vrsta manjših eno in dvostanovanjskih hišic ustvarja tej ulici prijazno lice. Letos je dobila Ormoška cesta še novo cestno razsvetlavo, ob pločnikih pa že poganja nov drevored.

Srečanje

Svobode, kot pedagog pa ima še vrsto drugih skrbi, predvsem na področju poklicne vzgoje. Avgust Loparnik je neumoren glasbenik. Težko bi si bilo zamisliti brez njega godbo na pihala, orkester, glasbene šole. Vzgojil je že vrsto mladih in nadarjenih glasbenikov. Bilo pa bi še boljše če bi imeli za glasbeno kul-

turo na razpolago nekoliko več sredstev. Tega sicer tokrat ni rekel... In Franjo Stebih, ki že precej let krmarji Ljutomersko kulturno-prosvetno barko. Letos, ko je v Ljutomeru ob občinskem prazniku vse v znamenju pesmi in petja, ima polne roke dela. »Naša občina ima bogato kulturnoprosvetno tradicijo« pravi.

Zapiski in vtisi
s potovanja po
Pomurju ali

Mozaik „čenc“

Se malo, in asfaltni trak bo stekel od Bratonec proti Doležlovju

Pri ribnikih v Ljutomeru je vse pripravljeno

NEKAJ VRSTIC PRIJETNEGA

KRAMLJANJA

Mala vojna med KZ Grad in KZ G. Petrovci

Med kmetijskima zadrugama Grad in Gornji Petrovci je prišlo nepričakovano do spopada zaradi neurejenih meja. Ker pač nekaj geografi niso popolnoma začrtali te meje, si je del teritorija, ki pripada KZ G. Petrovci, začela lastiti KZ Grad. Sporno območje sta vasi Martinje in Boreča. Da bi dokazali upravičenost do lastništva nad tem teritorijem, so poiskali nekatere stare dokumente, ki baje KZ Grad dajejo pravico do tega ozemlja.

S temi ozemeljskimi zahtevami so v KZ Grad nastopili, ko so sestavili novi statut. Ker je bilo ozemlje tudi v statutu KZ G. Petrovci, je razsodniški mesto organu, ki ga v tem primeru predstavlja občinska skupščina, bilo takoj jasno, da je spopad neizbežen. Intervenerali so pač tako, da naj ostane stanje nespremenjeno, to je, da naj z vasema še nadalje upravlja KZ G. Petrovci.

Ker pa je ljudska volja odločilna in ker v našem družbenem življenju toliko šibamo po birokratskih oziroma administrativnih rešitvah, pa je bilo potrebno to voljo tudi uveljaviti. KZ Grad se je začela smatrati kot zaščitnik o svobodnih gibanj teh dveh vasi, ki je težilo za osvoboditev izpod tuje nadoblasti in zagovarjalo svoje ekonomske interese, ker so pač cene baje v KZ Grad nekoliko drugače kakor v KZ G. Petrovci. Nekaj bistournih in spretnih ter izkušenih diplomatov v obeh vaseh je začelo z obširnejšo akcijo in zbiranjem borcev. Neumorni agitatorji so hodili od hiše do hiše in agitirali. Odrekli so se celo dnevnice in stroškom za porabo goriva. Ni jim bilo žal ne motorjev, ne mopedov, pa tudi koles ne.

Tudi v KZ Grad v tem času niso držali križem rok. Delegacije so prihajale na občinsko skupščino, pa tudi na občinskem odboru SZDL in občinskem komiteju so upravičevali, zakaj ne morejo biti ob vsej zadevi nevtralni, ampak da se morajo aktivno zavzeti za rešitev tega vprašanja in pri tem angažirati vse svoje sile. Tudi na sedežu KZ G. Petrovci se je oglasila delegacija. Za soboto so sklicali tudi sestanek obeh vasi, na katerem bi naj bila dokončno izrečena beseda in potrjena priključitev in to s soglasjem najširših krogov delovnih ljudi. Če že noče občinska skupščina v skladu s svojimi pristojnostmi rešiti tega ozemeljskega vprašanja, je pač potrebno, da o tem odločijo na najbolj demokratičen način prebivalci sami. Njihova volja je zakon, seveda, samo včasih tudi na območju KZ Grad.

Vojna še ni končana, tudi napadi niso ustavljeni, prav tako tudi premirje ni doseženo. Ob meji pa že teče reka potvorenih izjav, trditev, izmaličenih dejstev, velikih obljub, laži in pa tudi proizvodnih odnosov, ki jih v teh nemirnih časih, ko se je šlo za čast in »ljudsko« voljo ni bilo mogoče razvijati. Zrak je tudi precej zasrman od izgorelega bencina, ki so ga v graški zadrugi porabili za prevoze delegacij na sedež občine, za ogled položajev pa s spornem ozemlju in za parlamentarni obisk na sedežu nasprotne zadruge. Tudi telefonska mreža se je morala podrediti potrebam bojišča.

Težko je preračunati koliko izgub je prinesla ta vojna. Vsekakor pa verjetno zaradi njih ne bo mogoče zadovoljiti ekonomskim interesom obeh vasi. Spopad še traja, vendar pa postaja situacija nekoliko bolj zapletena in bo na razplet potrebno še malo počakati.

Stefan Malažič

te, da mnogo kvalificiranih delavcev prejema tisto minimalno plačo, za kakršno morajo biti socialno zavarovani. Kadar najemajo potrošniška posojila, prihajajo delavci s potrdili o višjih prejemkih in podobno. Zato lahko iz vrste pojavov sklepamo, da so osebni prejemki pri mnogih obrtnikih dejansko višji, toda delavci niso zavarovani v toliko

(Nadaljevanje na 6. strani)

o turizmu in o nas samih

Vtisi s potovanj, so lepši, če so kraji, ki smo jih obiskali, kot naši pomurski, če so ceste ceste, pa če se le malo spoznate na turistično pred —, sezono in posezono, kot midva, ki sva te svoje vtise zapisala.

Začela in končala sva v Murski Soboti.

Za začetek je v Murski Soboti kar prijetno. Delamo kanalizacijo in razkopavamo ulice. Pa jih bomo spet zasipali. Gradimo novi hotel, la ni smo zgradili zelo slabo asfaltirano cesto do Martjanec. Letos jo bomo popravili. Ko bomo pa zakopali cevi v kanal pred Zvezdo in odstranili ali permaknili neki prometni znak za nekaj sto metrov globlje v Kocljevo ulico, bodo gosti in turisti po najkrajši in najbolj enostavni poti lahko prišli s svojimi vozili do hotela »Zvezda«. Že prihodnje leto bomo morda tudi odplačali anuitete za kratkoročne investicijske kredite, takrat bodo osebni dohodki delavcev zaposlenih v gostinstvu večji, manj se jih bo selilo v slovenske uveljavljene turistične centre (pa ne v skrbi za kadre, ki jih potrebujejo) in predvsem postrežba bo hitrejša.

Morda bomo kmalu že pred prihodom v mesto iz smeri postavili reklamno tablo o zanimivosti našega mesta in o tistih, h katerim peljejo pota iz središča mesta. Potem bomo še bolj po turistično skrbeli za videz mesta, predvsem pa poskusili, da bo na nekaterih cestah (kot je Lendavska ulica) čim manj živalskega blata, in da bomo odpravili neprijetni vonj zelo koristnega gnojenja vrtov z naravnim gnojem.

Ob koncu, pa besede direktorja hotela »Zvezda«: »Novinarji, pišite bolj realno o gostinstvu in turizmu, o naših uspehih in prizadevanjih.

Prikimava in obljubiva. Če nama je v naslednjih vrsticah spodletelo, je v naslovu najino opravičilo.

O prekmurski turistični oazi

In besede o oazi med pravimi na prekmursko turistično sezono so postale resnica. V sredi maja smo dobili o tem še novo potrdilo — kopališče v Moravcih je bilo odprto in nad 1.500 gostov, domačin in tujih, se je zgrnilo na travniku, ki je bil pred letom in pol res le še travnik. V tem kratkem času je travnik spremenil svojo podobo. Šumeči vrelci pa je dobil nove sosede. Moderna restavracija, vikend hišice, nove kopalne kadi, garderoba, sanitarije, lepo urejen prostor pred restavracijo in še vse ostalo, kar sodi k turističnemu središču »v malem«, je zraslo ob dveh bazenih z vročo vodo. V Moravcih imamo torej kopališče.

Zaradi kopališča pa je tudi vas postala turistični kraj. Pa ne morda samo zato ker so vaščani pripravili 38 pri- vatnih prenočišč, ker urejujejo naselje, hiše in njihovo okolico. Tudi zato, ker gostoljubno sprejemajo obiskovalce svojega kraja in kopališča, pa četudi so ti iz bližnjih ali oddaljenih krajev Slovenije, ali pa iz sosednje Avstri-

je. In tisti, ki so prihajali lani, se letos vračajo, z njimi pa prihajajo nekateri prvič in prepričani smo lahko, da se bodo prihodnje leto spet vrnili. Gosti torej prihajajo, Moravci in gostinsko podjetje Zvezda pa so pripravili vse kar najudobnejše za njihovo bivanje. Vabijo jih bograč, meso in tunke, prekmurska gibanica, bujta repa, solidna postrežba, godba s plesom ob sobotah in nedeljah, torej vse kar »turistični otrok«, star leto in pol lahko nudi izbranimu, pa tudi zahtevnemu turistu.

Kopališče v Moravcih je bilo torej resnična oaza na začetku naše prekmurske turistične sezone, saj je dovolj zgodaj pripravljeno sprejeti goste. Morda pa je oaza tudi zato, ker iz Murske Soboti vodi do njega asfaltirana cesta, ki pa ne bi bila značilna, če ne bi skoraj polovico njene traku predstavljajo made-damsko cestišče. Pa so na asfaltu in makadamskem cestišču vdolbine in luknje podobne druga drugi in verjetno, da jih bomo še v največji turistični sezoni morali preskakovati z dvo in več kolesnimi vozili. Torej zaenkrat je pristop k tej turistični oazi prav takšen, kakršnega srečujemo potniki v vročih afriških puščavah.

Bukovniško jezero -letos začetek?

Ena največjih izletniških točk v lendavski komuni je Bukovniško jezero. Že pred leti smo pisali o potrebi po kultiviranju te iz leta v leto bolj priljubljene izletniške točke. Pri- znamo, daleč nismo prišli. Dostop do jezera je prav slab. Luknjasta cesta bo marsikaterega izletnika samo enkrat »videla«. Če imaš voljo in pogum, prideš do samega jezera. Razgled z nasipa bo za nekaj časa ohladil tvojo jezo, ki bo ponovno vskipela takrat, ko te bo po polurnem namakanju zažejalo. Kje si pogasiti žejo? Nedaleč od jezera je izvir zdrave prekmurske vode, malo dalje so tudi drugi »izvir«. Hrib je poln zidanic, v zidanicah pa je že lahko pogasiti še tako hudo žejo. Toda, kako priti do vina? Zasebni vinogradniki ga ne prodajajo. Zidanica namreč ni gostilna.

Upajmo, da se bodo s temi problemi srečavali samo še letošnji kopalci. Ob jezeru sem namreč videl kupe gramoza, ki so namenjeni gradnji turističnih objektov in ureditvi jezera v privlačno turistično točko, ki bo zadovoljila tudi nedeljske obiskovalce.

Čimveč takih avtobusnih kolon — seveda z izletniki

Ali Lendava res ni turistična?

Kdo naj skrbi za turizem? Če kdo, potem so to prav gotovo turistična društva! Kaze pa, da se tega v Lendavi ne zavedajo v preveliki meri. V Lendavo zaide malo kateri turist, tako vsaj pravijo Lendavci. Verjetno moja trditev, da se motijo, ni brez vsakršne osnove. Sam geografski položaj postavlja Lendavo med bolj odročne kraje, to pa še ni osnova za trditev, da je ta kraj za turizem izgubljen. Prav nasprotno, prav tu lahko najdemo mnogi domači in tuji turisti tisto, kar sodobnemu turizmu manjka — neposreden stik z naravo. Samo prijetna okolica in narava sta premalo za solidno turistično življenje.

In kako je s Turističnim društvom v Lendavi? Pred kratkim je društvo izvolilo nov odbor. Odbor se do našega obiska še ni konstituiral. Na prvi seji je bila prisotna velika večina novo izvoljenih članov odbora, pa nihče od teh nima toliko časa, da bi lahko opravljal dolžnosti predsednika. Člani odbora so se razšli, naloge v razvoju turizma pa čakajo...

S kolegom sva zastavljala vprašanja dosedanjemu predsedniku društva Andreju Doma, ki meni:

»V Lendavi so možnosti za razvoj turizma. Lendavske gorice s svojimi zidanicami, grob vojaka-junaka Had-

Ta kiosk v Ljutomeru ne pri-speva k turistični propagandi

ke iz turških časov, potem je tu grad, kjer gostuje trenutno osemletka, ki bi v doglednem času lahko postala prijetna turistična postojanka z narodno urejenim gostiščem. Turiste bi verjetno zanimalo tudi judovsko pokopališče, kot svojevrsna znamenitost, seveda bi ga morali prej primerno urediti... Lovski dom petišovske lov-ske družine je postavljen v surovem stanju. Morda je ponesrečeno izbrana lokacija, vendar pa na kraju, kjer stoji, ne bo nevarnosti s tekočo vodo, kanalizacijo in plinskim ogrevanjem. Takoj za domom je strmo pobočje lendavskih gor, po katerem bi lahko s stopnicami napravili najkrajšo pot do grobnice junaka Had-ke. Torej ima tudi izbrana lokacija določene prednosti. Vprašanje je, kdaj bo dom dograjen, ker so tudi pri tej gradnji kakor tudi pri drugih turističnih investicijah na razpolago le neznatna sredstva. V Lendavi že leta in leta govorimo o primer-nem kopališču, pa ga še do danes nimamo.

V razgovoru s tovarišem Doma sem dobil neprijeten občutek, da se v lendavski komuni ne zavedajo pomembnosti turistične dejavnosti. Trditev, da se v lendavskih gostiščih ustavljajo le prehodni gosti, ni neosnovana. Na mestu pa je vprašanje: »Kaj smo pa storili, da bi turista v Lendavi zadržali?« Prav malo ali skoraj nič! Edini primeren lokal je novi bi-že gostinskega podjetja »Park«. Je okusno, sodobno urejen. Ima celo vrt, aparat za kuhanje »sekspres kave«, hladilnik, kjer bi naj hladilni plače in pecivo. Pa kaj, ko je vse prav na začetku turistične sezone pokvarjeno in že tedne čaka moštvo roko.

Lendava ima trgovino, kjer prodajajo med drugim spominke — iz bratskih republik, Ljubljane, Maribora in ne vem še od kod, samo prekmurskih spominkov ne.

Ribiški dom v Črenšovcih

Črenšovčanom ni vseeno, kakšna bo zunanja podoba vasi. Zdaj, ko imajo asfaltno cesto je potrebno, da imajo tudi urejene pločnike. Za to skrbi ob pomoči ostalih vaških organizacij in občanov samih krajevna skupnost. Vaščani prispevajo prostovoljne prevoze, mladina — šolska in starejša — pa delo. Nameravajo zasaditi lepota drevje in tako sgrajati prehodnim potnikom in gostom čim ugodnejši vtis. Tudi na turizem dajo veliko, čeprav doslej v Črenšovcih ta ni imel prevelikih perspektiv. So tik pred gradnjo Ribiškega doma, ki bo stal na kolen ob rokavju Mure. Stavba bo v glavnem lesena in bo dala zavetišče ribičem, kopalcem in morebitnim turistom. Prizadevnost črenšovskih vaščanov ni od muh, daje slutiti, da se dobro zavedajo gospodarskega pomena turizma.

OB NEKATERIH POJAVIH V ZASEBNEM OBRTNIŠTVU

Socialistični odnosi se prepočasi uveljavljajo

V našem gospodarstvu še poznamo dva sektorja: družbenega in zasebnega. O prvem največkrat govorimo, toda slabosti, ki se pojavljajo v družbenih gospodarskih or-

ganizacijam ostro kritiziramo, ker se nam samo ob sebi zdi umevno, da bi te organizacije morale biti vzor socialističnih družbenih odnosov. Nasproti temu pa smo do zasebnega sektorja še vedno pre-malo kritični, čeprav je jasno, da se v njem zelo počasi uveljavljajo socialistični odnosi do ljudi, toda prav v tem sektorju, ki ga še mnogi poveljuje in ga proglašajo za najbolj trdnega in solidnega, zasledimo najbolj grobe krivice nasproti zaposlenim delavcem, ki ne samo, da nimajo nekih odločilnih besed, ampak so največkrat tudi brezobzirno izkoriščani. Zato tudi ni nič čudnega, da se mladina nerada zaposluje v zasebni obiti in rajši išče zaposlitve v družbenem sektorju.

Poglejmo le nekaj podatkov. Plačilne liste zasebnih obrtnikov soboške občine za mesec april nam kažejo, da v tem sektorju dobivajo na primer kvalificirani tesarji 21.632 dinarjev oziroma 104 dinarje na uro, kvalificirani pleskarji pri dobrem obrtniku 23.920, frizerski pomočniki 17.680 ali celo 16.100, kvalificirani mizarji (in tudi starejši) 18.720 oziroma celo pri znanih obrtni-

kih 16.640, visoko kvalificirani mehaniki po 31.200, kvalificirani zidarji po 22.880, kvalificirani vodovodni instalaterji 31.200 in podobno. Vzeti so le najvišji prejemki.

Le pri nekaterih obrtnikih v Murski Soboti (Kofjač, sodavičar Flisar, instalater Obrez in še nekaterih) so osebni dohodki delavcev kolikor toliko v redu. Pri vseh ostalih so pa izredno nizki, zlasti če upoštevamo, da v obrtnih delavnicah praktično ni 8-urne delavnice, ampak 12-urni in še več. Ali delavci dobivajo obračunano nadurno delo po zakonu? Očitno je pri teh obračunih polno nejasnosti in pa tudi izkoriščanja.

Izredno pereče je tudi drugo vprašanje: ali so ti prejemki, izkazani v plačilnih listah, res takšni? Težko si predstavljamo, da bi kvalificiran mizar v bližini M. Sobote delal za recimo 16.640 dinarjev. Neredko se zasebni obrtniki tudi hvalijo, da so delavci pri njih bolje plačani, kakor v družbenih obrtnih organizacijah. Tudi iz razgovorov s posamezniki lahko ugotovljamo, da so njihovi prejemki višji, kakor jih izkazujejo listine. Presenetljiva je tudi ugotovi-

J. BAUKART kramlja o naših vinih:

Razgled s kapelskega vrha je širši in lepši kot z Jeruzalema. Zemlja na kapelskih in radgonskih gričih je bolj ilovna, kakor peščena. Šipon in moslavca, ki je do neke mere značilen za ljutomerski okoliš, nadomešča tod bolj zanesljivi laški rizing, poleg zapeljivega zelenega silvanca in milega belega burgundovca. Rarina ali špecial, ki ga trgajo mesec dni pred drugimi sortami, je doma iz radgonskega okoliša. Beli burgundec daje osnovo za šampanje, po katerem je zaslovela Radgona.

Pri Kapeli so našli ilirsko hallstattske gomile z bronastimi predmeti. Vrh Kocjan še spominja na gradič istega imena; njegove ostanke pa imenuje ljudstvo Atilov grob. Iz tega bi se dalo sklepati, da je »grozovitni« hunski poglavar končal ob kapelskem vinu. Iz novejših zgodovine pa je Kapela znana po zadnjem slovenskem taboru leta 1870. V tem predelu slovenske zemlje se je rodila cela vrsta znamenitih mož. Morda vpliva dobra vinska kapljica tudi na razboritost in brihtnost ljudstva.

Tako za ljutomerski, kakor tudi za radgonski okoliš so značilni klopotci. Po naravi šaljivi domačini poznajo velike med klopotci kar po njihovem glasu, saj done nekateri kakor zvonovi čez bregače in grabe, zato jih radi posnemajo kot na primer: klumpa, klumpa, Južek je babo zalumpa!

Poskusimo malo Kapelčana!

Tudi o Kapelčanu in njegovi moči kroži mnogo govoric in šal. Tako so baje nekoč Verženci vozili mošt v nemški Gradec. Blizu Radenc so krmili in napajali konje. Med tem pa so se nalokali kapelskega mošta. Šele v debelem mraku so se odpravili dalje. Med počitkom pa so jim bili prijazni gostitelji obrnili vozove v nasprotno stran. Ko so potem, omamljeni in zaspani, po večurni vožnji zagledali v mraku pred seboj hiše in cerkev domačegaga »varaša«, so misleč, da gledajo Gradec, začudeni vzklili: — Honte, honte, ven je tot! Grodec glih takšni kak naš Verži!

Za konec pa še šegavo pesmico, ki se je verjetno rodila ob pristnem kapelčanu. V nedelo večer sen ša z vrha domó po eni stezici, za eno brvjo, pa vince me močno prevzelo, zápičin se v blato debelo.

Záji žena me krega, za norca me ma, pa vini še pravemi uržoh ne zna. Pa bole se krega no' kune, še una se v blato zasune.

— Preljubi moj možek, pomagaj mi vün! — O, žlabrava baba, namoči si klün!

O zlata prešmentana sraga, kak una človeka premaga!

PRIHODNJIČ: O TI PRELJUBA SMARNICA!

MALA KRONIKA

ROJSTVA:

Rodile so: Grčar Marija iz M. Sobote — deklico, Novak Katarina iz Gaberja — deklico, Baranja Ernestina iz Črnelavec — deklico, Ščančar Irena iz Bratonec — deklico, Fras Draginja iz Črnc — deklico, Kozar Marija iz Topolovec — dečka, Kakaš Sarolta iz Borejec — deklico, Kotnjek Helena iz Lendave — deklico, Kozar Kristina iz Kapelskega vrha — deklico, Marjanovič Barica iz Kropa — deklico, Komar Angela iz Lendave — deklico, Horvat Sarika iz Murske Sobote — dečka, Vratarič Viktorija iz Murske Sobote — dečka.

POROKE:

Poročili so se: Kološa Jožef, delavec TAM Maribor in Sernec Silvestra, učiteljica iz Safarskega, Fartelj Stefan, avtomehanik iz Rakičana in Vučič Irma, uslužbenka iz Rakičana.

SMRTI:

Umrli so: Vitrnik Jakob, upokojenec iz Slamnjskega — star 65 let, Spilak Franc, poljedelec iz Turnišča — star 52 let, Tot Aleksander, upokojenec iz Centibe — star 69 let, Čahuk Aleksander, občinski kurir iz Košarovec — star 76 let, Baranja Ignac, delavec iz Črnelavec — star 72 let.

Ta teden v črnem okvirju

Kritik

Bil je kritik, da malo takih. V gostilni je naročil čevapčiče in ker je dobil neusmiljeno star kruh, se je hotel maščevati. Pustil je polovico čevapčičev in vanje skrivalj naftikal koščke zobotreba. Potem je prijatelja nagovoril, naj naroči čevapčiče. Skupno sta ugotovila, da so bili med prijateljevimi čevapčiči tudi tisti z zobotrebi. Vzroji: je: kritizirati je treba take nepravilnosti. Toda... ker je prav v tisti gostilni računovodkinja žena nekakega predsednika in ker je natakarka, ki je postregla s čevapčiči, sestra sekretarja podjetja v katerem je zaposlen, je prijatelj svestoval naj požre čevapčiče z zobotrebi vred.

Juš

— za dosego svojih ciljev mobilizirati in pritegniti čim več ljudi, organizacij in vse lokalne činitelje voljne sodelovanja...

— vzbuditi zanimanje za problematiko Prekmurja, si pridobiti in zagotoviti pomoč vse slovenske javnosti...

Tri točke programa, načelne, pa vendar jasno začrtane misli članov kluba.

»Pričeli smo takoj z delom,« je na zastavljeno vprašanje odgovoril prvi predsednik kluba dr. Škerlak, ki ima shranjenih tudi največ dragocenih dokumentov o nastanku in delovanju kluba. »Prva stvar, ki smo se je lotili, je bila akcija za zbiranje podpisov za ustanovitev popolne gimnazije v M. Soboti. Pri tem smo več kot uspeli,« je dodal. »Zbrali smo okoli 15 tisoč podpisov. Med ljudmi smo si pridobili ugled in zaupanje. Sledila je izdaja zemljevida Prekmurja, akcija za zbiranje leposlovnih in poučnih knjig in ustanavljanje vaških knjižnic, sprožili smo pobudo za zgraditev spomenika starim prekmurskim pis-

(nadaljevanje na 6. strani)

Gojenke gostinske šole v Radencih so pridne tudi na vrtu

Mozaik „čenč“

(Nadaljevanje s 4. strani)

Samo praznični turizem?

Toliko lepega in pohvalnega je bilo že pisane o negovskem jezeru olepševalno. »Cast komur časte«, pravi ljudski rek. Negovsko jezero s svojo okolico je res lepo. Vendar nismo zadovoljni samo s tem kar nam nudi narava. Ta nam je svoje dala, najlepše kar je imela. Ker je današnji človek veliko zahtevnejši, mora za svoje prijetno počutje tudi sam nekaj dati in šele nato v zadovoljstvu uživati plodove svojega in dela narave.

Ob jezeru je zgrajen bife, postavljene so mize, klopce, betonirano plešče, ob nedeljah in praznikih je godba, pa vendar je jezero zapuščen. Ob delavnikih nudi prav žalostno sliko. Povsod so razmetane konzervne škatle in papirja je tam na kupe. Je to slika modernega turizma? Torej bomo zdaj morali, poleg vsakršnih vzgoj, začeti še s turistično vzgojo.

Gozdovi ob jezeru so tako mikavni, prav vabijo obiskovalca: Pridi, spočij se v našem zavetju! Mnogokateri izletnik se jim odzove, toda, daleč ne pride. Razen tistih, ki so navdušeni za tarzanade, nihče z navdušenjem ne rine med robove. Posebno zadovoljstvo je stopiti na kraj, kamor še ni stopila človeška noga, toda, če je ta kraj ob sami turistični točki, je to pravo nezadovoljstvo.

Samo prehodni turistični kraji

Med prehodne turistične kraje sodi Radgona. Je tik ob meji, s tem pa ni rečeno, da se turist ne bi mogel tudi za nekaj dni nastaniti v tem kraju.

Originalna Radgonska klet se je orientirala predvsem na prehodne goste, to so predvsem Avstrijci, ki v Radgonski kleti največkrat iščejo dunajske zreske, pečene piščance. Prehodni značaj mesta in obmejni blok sta narekovala ustanovitev turističnega biroja. Mnogi avstrijski in nemški turisti iščejo informacij takoj, ko prestopijo mejo. Največkrat jih zanimajo naše ceste. In o teh se ne izražajo preveč pohvalno. Kolikor bolj so zadovoljni v posameznih turističnih središčih

OB KONCU TEDNA V POMURJU

Miting poezije

Klub mladih literatov Pomurja, Okrajni komite ZMS Maribor, Občinski komite ZMS Ljutomer in osemletka v Radgoni so pripravili za konec tedna v M. Soboti, Ljutomeru in v Radgoni javne literarne nastope na katerih bosta nastopala poleg domačih literatov Jožeta Ternarja, Draga Grah, Manka Golarja in Evalda Filisarja tudi pesnika Menart in Ciril Zlobec.

V soboto opoldne bo v dvorani kina Park v M. Soboti nastop literatov za soboške srednje šole, zvečer pa bo v Ljutomeru svojevrsten poskus organizacije literarnega večera na prostem. Ob ribniških pri Ljutomeru se bo tega večera zbralo blizu 2500 mladine iz vsega okraja na pikniku, ki ga organizirata Počitniška zveza okraja Maribor in občinski komite ZMS v Ljutomeru. Namen tega svojevrstnega literarnega večera je, posredovati poezijo na zanimiv in dostopen način. V nedeljo dopoldne bodo nastopili omenjeni literati tudi v Radgoni, prav tako na prostem: na dvorišču radgonskega gradu.

POPRAVEK

V zadnji številki našega lista se nam je v naslovu sestavka o opekarni v Puconcih vrnila neljuba napaka, ki pa ni nastala po krivdi avtorja sestavka. Pravilen naslov sestavka je: »Puconski opekarni niso zadovoljni z osebnimi dohodki«, kar lahko razberemo tudi iz vsebine sestavka. Prosimo bralce, da nam ta neljubi »tiskarski skrat« oprostite.

Uredništvo

toliko več pikrih povejo na račun neturističnih cest.

»Kompas office« ponuja turistom tudi spominke — naše, pomurske. Lično izrezljane štokljke, klopotki, lesene vilice, pütre in mnogi drugi domači motivi so primerni »souvenirji« in le malokateri tuji turist jim ne posveti pozornosti. Pohvale vredne, a redke primer prodaje originalnih spominkov.

Ko bi bila hitra kot pošta...

Do nedavnega smo ob pogovorih o pomurskem turizmu, mislili predvsem na Slatino Radenci z njenim zdraviliščem, vabljivo okolico in z udobjem, ki ga zahtevnemu gostu — turistu, res lahko nudijo v Radencih. Zaradi dolgoletnih izkušenj in zaradi načrtnih priprav na turistično sezono, so v Radencih skoraj že črtali »turistično sezono« iz besednjaka. V Slatini Radenci nikdar ne zmanjka gostov, predvsem ne tistih zdraviliških, mnogi pa prihajajo tudi na dobro pripravljene in kvalitetne prireditve, ki so razporejene skozi vso leto. Radenci so se dobro pripravili na letošnji začetek turistične sezone (imeli so ga že zelo zgodaj), in jaz laik, ne morem soditi o vsem kar je v tem kraju že turistično in kaj še ni, pa tudi bo. To bodo storili pač drugi. Jaz vem samo, da je prijetno oddahniti si med potjo pred restavracijo »Pri pošti«, popiti nekaj svežega, pokramljati in biti nekaj turist-amater.

Pa vendar je bilo pred dnevi tudi čakanje v amaterski turistični podobi na kavo »a la pošta« precej neturistično. Dobra kava, bi bila še boljša, če bi jo gost dobil v turistično kratkem času in če mu ne bi bilo treba večkrat klicati plačilnice, da mu odšteje za specialiteto »Pri pošti« kar 165 dinarjev.

Kam bi šel?

Po slabih cestah bo vsem Pomurju in v vse kraje!

Če pa se boš ravnal po razglednih ali pa reklamnih turističnih tablah, ki naj bi stale pred naselji in mesti, ali pa vsaj pred za oko turista privlačnimi kraji, boš prišel v Zdravilišče Slatina Radenci v Moravce, v Jeruzalem in k Ribniku v Podgorju. Če med vožnjo ne boš budno pazil na levo in desno, boš prezl skrili napis in smerokaz k negovskemu jezeru, k bukovniškemu jezeru, pa tudi v lendavske gorice in še marsikaj drugega. Zatorej, potnik in turist, najdi si informacij o posameznih pomurskih krajih drugod, ne čakaj da boš dobil osnovne podatke ob cestah.

Predvsem pa razumi, da pomurski turizem ni dovolj star in močan, da bi skrbel sam za vse: za reklamne table, prospekte, gradnjo novih potrebnih objektov, da bi popravljali ceste, brisal točline mize in pogrinjal mize v gostilnah (v Lendavi) in končno prepričeval, da turistični dinar noče rasti brez investicijskega dinarja, podmaznega z voljo in delom vseh ljudi, pa ne samo tistih iz uravnih odborov turističnih društev (pa ne vseh).

Potrpi torej, še vedno smo v nekakšni predsezoni v mislih in pogojih za pravi pomurski turizem. Pa ne po svoji krivdi, bolj zaradi objektivnih vzrokov in zaradi tištega kar nimamo, pa vemo, da bi morali imeti, če hočemo imeti še nekaj več.

RTV LJUBLJANA

NEDELJA, 31. MAJA 1964

8.00 Mladinska radijska igra — B. Mrkšič: Radovedni slonček; 8.50 Iz mladinske instrumentalne glasbe; 10.00 Se pomnite, tovariši... Jošt Potočkar: Odločitev; 10.30 Svet v orkestralnih barvah; 11.30 Nedeljska reportaža; 13.30 Za našo vas; 13.50 Koncert pri vas doma; 14.10 Glasben izlet po romanskih deželah; 15.05—19.00 Danes popoldne (sport in glasba); 16.00 Humoreska tega tedna — v gosteh pri Sl. Mrožku; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Izberite svojo popevko; 21.00 Ob 100-letnici rojstva R. Straussa; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Klasični in pionirski sodobne glasbe — z evropskega vzhoda.

PONEDELJEK, 1. JUNIJA 1964

8.05 Poje Slovenski oktet; 8.25 Ritmi Latinske Amerike; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.25 Pojeta mezosoprannistka Biserka Čvejič in basist Tomislav Neralič; 10.15 Domače skladbe za godalne instrumente; 10.35 Naš pod listek — I. Tavčar: Kako se mi ženi; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Ing. Miljeva Kač: Zaščita sadnega drevja pred žuželčnim zavijanjem; 12.25 Slovenski pevci zabavne glasbe; 13.30—14.35 Glasbeni sejem; 15.45 S knjižnega trga; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Iz opernega sveta; 18.10 Popevke vzhodnih dežel; 18.45 Pota sodobne medicine; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00—22.00 Skupni program JRT — studio Zagreb: Simfonični koncert zagrebske filharmonije, dirigent Claudio Abado; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — studio Beograd: Zabavna glasba »Evropa 64«, program avstrijskega radia; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke se vrstijo.

TOREK, 2. JUNIJA 1964

8.05 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe pojo; 8.35 Narodne in domače pesmi; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo Bohinjski kot; 9.25 V 3/4 taktu; 9.45 Uroš Krek: Pet narodnih pesmi (1963); 10.15 Majhni zabavni ansamblji; 10.40 Petar Konjevič: Dva odlomka iz opere »Kostana«; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Ing. Jože Korošec: Rešeni in nerešeni problemi pri sušenju sena in detelj; 12.25 35 minut z domačimi vižarji; 13.30 Kruno Cipci: Pika nogavička; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: a) Mesto v žici; b) Višja in visoka šola ter poklici v zvezi z njo; 14.35 Slovenske narodne in raznih izvedbah; 15.30 V terek nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.10 Popevke iz Bolgarije; 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana in njegovi solisti — 33. oddaja; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Poje zbor RTV Beograd p. v. Borivoja Simića; 20.20 Radijska igra: Paolo Levi: Po čem je resnica; 21.15 Večerne pesmi; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — studio Ljubljana: Zabavni ansambl RTV Ljubljana; 23.05 Melodije za lahko noč.

SREDA, 3. JUNIJA 1964

8.05 Jutranji divertimento; 8.55 Pisan svet pravljic in zgodbi; 9.25 Tako pojejo in igrajo v Pragi; 10.15 Glasbeni pozdrav; 10.45 Človek in zdravje; 10.55 Glasbena medigra; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Janko Vehovar: Pridelovanje trsnih cepljenj; 12.25 Popevke v izvedbi slovenskih pevcev zabavne glasbe; 13.30 Ritmi in razpoloženja; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) Bohinjski kot; 14.35 Lahka glasba; 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi slovenskih skladateljev; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Chopin — skladatelj, 22. oddaja; 17.35 Iz fonoteke radia Koper; 18.10 Mojstri orkestrske igre; 18.45 Ljudski parlament 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Skladatelj Janez Matičič; 20.30 Plesni zvoki; 21.05 Skupni program JRT — studio Sarajevo: Leoš Janáček: Odlomki iz opere »Jenufa«; 22.10 S popevkami po svetu; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni koncert: Ralph Vaughan Williams: Koncert za oboe in godala, Matija Bravničar: Plesne metamorfoze.

ČETRTEK, 4. JUNIJA 1964

8.05 Z opernih in koncertnih odrov; 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev); 9.25 Zabavna glasba vzhodnih dežel; 10.15 Pihalna godba »The Royal Marines«; 10.30 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi mladim risarjem; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Ing. Nace Lovšin: Zreja in prodaja plemenskih telic; 12.25 Po tipkah in strunah; 13.30—14.35 Glasbeni sejem; 15.40 Literarni sprehod — St. Mihalčič: Pokojni mali svet; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasbena medigra; 17.15 Turistična oddaja; 18.10 Baročni intermezzo; 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 20.45 Lahka glasba; 21.00 Večer umetniške besede, Marjanca Krošelj; 21.40 Lucijan Marija Škerjanc: Koncert za fagot in godalni orkester s harfo; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — studio Beograd: Naši umetniki muzicirajo; 23.05 Četrte ure z zabavnim orkestrom Raphaela; 23.20 Skupni program JRT — studio Zagreb: Za ljubitelje jazza.

PETEK, 5. JUNIJA 1964

8.05 Veliki večer; 8.30 Slovenske narodne pesmi; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Odmevi naših krajev; 10.15 Duet Violette in Germonta iz Verdijeve »Traviate«; 10.35 Novost na knjižni polici; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Dr. Leon Klemenc: Spolnost in ojalovitve domačih živali; 12.25 Za ljubitelje domačih melodij; 13.30 Skladbice iz našega življenja; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Hlebec kruha za sonce; 14.35 S popevkami po Jugoslaviji; 15.15 Napotki za turiste; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Na obisku pri francoskih skladateljih; 18.10 Pesmi borbne in dela; 18.30 Pripraveduj nam... 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Četrte ure z orkestrom Mantovani; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Tako igra violončelist André Navarra; 21.15 Plesna glasba; 23.05 Pevec Pat Boone; 23.20 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

SOBOTA, 6. JUNIJA 1964

8.05 Vedre melodije za konec tedna; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev); 9.25 Hlebec kruha za sonce; 9.25 »Poletno sonce že greje« (Izvajajo gojenke glasbene šole Celje); 9.48 Iz filmov in glasbenih revij; 10.15 Domače polke in valčki; 10.35 Poje italijanski zbor; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Edi Senegačnik: Prevaženje čebel na pašo; 12.25 Vedri zvoki; 13.30—14.35 Glasbeni sejem; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Pojeta Delavski oktet iz Kranja in zbor »Lirica« iz Kamnika; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Pesmi in plesni jugoslovanskih narodov; 18.10 Recitali znamenitih pevcev: baritonist Giuseppe Taddei; 18.45 Novo v znameniti »Hlebec kruha za sonce«; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Novosti iz repertoarja naših malih ansambljov; 20.20 Valentin Katajev: Dan oddiha; 21.00 Sobotni ples; 22.10 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Do polnoči v plesnem ritmu.

Podelitev nagrad udeležencem JPI v M. Soboti.

19 nagrad za udeležence JPI

V nedeljo dopoldne je bila v Murski Soboti zaključna svečanost jugoslovanskih pionirskih iger »Tehniko mladim«, katere so se udeležili predstavniki pionirskih odredov iz osnovnih šol soboške občine, učitelji, predsednik ObO SZDL Sida Podlessek in predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij.

Ljube Valentič, predsednik občinskega akcijskega odbora JPI je v kratkem nagovoru orisal delo na področju tehnične vzgoje mladine v času trajanja akcije, poudaril pa je, da naj bodo doseženi uspehi le vzpodbuda za še širše in boljše delo v šolah in drugod pri tehnični vzgoji mladih.

V dvoletni akciji »Tehniko mladim« so sodelovali pionirji in mladina iz 19 osnovnih šol soboške občine. Le osem-

letka Domanjševci se ni vključila v akcijo, kar je vredno graje. Posebna komisija, ki je ocenjevala in spremljala dejavnost na posameznih šolah je prišla do naslednjih rezultatov:

Največ točk (5401) je dosegla osnovna šola I M. Sobota, s 3865 točkami ji sledi osnovna šola II M. Sobota, Rogašovci s 3334, Puconci s 3116, Bogojina s 2766 točkami itd. Vsem udeležencem tekmovanja je bilo podeljenih 19 nagrad v vrednosti 1 milijon 400 tisoč dinarjev. Prvih pet osnovnih šol, ki so dosegle največ točk, je dobilo nagrade v vrednosti od 128 do 200 tisoč dinarjev, medtem ko je vrednost ostalih 14 nagrad od 15 do 70 tisoč dinarjev. Nagrade predstavljajo material in orodje za vse vrste tehnične dejavnosti na posameznih šolah.

Osnovne šole, kakor tudi nekateri društva in organizacije ter posamezniki, ki so bili najbolj aktivni v dvoletni akciji, so dobili posebna pismena priznanja.

SOBOTNA AKCIJA NA CESTAH LJUTOMERSKE OBČINE

Stop – nimaš prednosti

Komisija za varnost prometa pri občinski skupščini Ljutomer je skupno z Združenjem šoferjev in avtomobanov, AMD in pripadniki postaje LM organizirala v soboto kontrolno akcijo cestnega prometa. Namen te akcije je bil, da se s kontrolnimi napravami ugotovi pravilnost delovanja svetlobnih teles, stanje zavor itd.

Organizatorji preventivne akcije za varnost prometa na naših cestah so izbrali soboto popoldne in noč od petih do nedeljo. V tem času je namreč najbolj živahen promet.

Pregledali so 4 tovornjake, 41 osebnih avtomobilov, 14 motorjev, 8 mopeds, 1 traktor, 10 dvokoles in 2 vprežni vozili.

S kontrolnimi napravami so ugotovili največ napak pri svetlobnih telesih in pri zavorah.

Navajamo tri primere: rešilni avtomobil ZJ Ljutomer reg. št. MS 25-87 – zavore tako prednje kakor zadnje pomanjkljive, podobno tudi krmilni

svornik. Zaskrbljujoče je, kako zagotoviti brezhibnost temu vozilu, ker po izjavi voznikov resničnih avtomobilov uprava ZD nima sredstev za popravila. In kako je glede varnosti bolnikov, katere prevažajo?

Drugi primer: Tovorni avtomobil Deutz iz remonte delavnice v G. Radgoni. Parabolična stekla pri svetlobnih telesih so bila pomanjkljiva, prav tako zavori. Voznik se je takoj napotil s tovornjakom nazaj v Gornjo Radgono.

Tretji primer: Osební avtomobil »Caravan« reg. št. MB 79-36 – okvara na prednji premi, spodnji del vozila je v takem stanju, da ogroža cestni promet. Vozilo je bilo 29. aprila 1964 pregledano pri Avtoservisu v Mariboru, kateremu je odštel lastnik avtomobila za brezhibnost 67.000 dinarjev.

Fs

Socialistični odnosi

Nadaljevanje s 4. strani

šni višini. Je že nekaj kritičnih primerov. Nekaj delavcev je že pred upokojitvijo, toda kakšna bo njihova pokojnina ob takšnih prejemkih? Se bolj pereče je, če kateri zbolijo in v tistem času dobiva res minimalne osebne dohodke. Zasebni obrtniki imajo z vsem tem na škodo delavcev lep vir dohodkov. Zgodilo se je že tudi, da so zavodu za socialno zavarovanje prikazovali drugačne osebne prejemke, kakor upravi za dohodke pri občinski skupščini. Zaradi nepravilnega obračunavanja nadurnega delovnega časa in izogibanja plačevanju socialnih prispevkov so delavci v zasebnem obrtništvu močno prikrajšani in zato so vsekar tista hvalisanja odklik zasebnega obrtništva in visokih osebnih dohodkov dvorezen meč, ki pa v končni fazi prizadeva delavce.

Toda ugotoviti je tudi potrebno, da glede teh vprašanj tudi naše inšpekcije niso dovolj budne. Glede nadurnega dela prihaja tudi mnogo pritožb, toda bolj presenetljivo pa je drugo, kar lahko ugotovimo iz plačilnih list. Že pogled po plačilnih listah nam odkrije kar pet večjih obrtnikov v soboški občini, ki imajo več zaposlenih, kot to dovoljuje zakon. Tudi po osem delavcev je zaposlenih. Očitno smo glede tega postali več kot brezbržni. Koliko pa je še takih delavcev, ki sploh niso zavarovani. Takih priložnostnih vaških »mojstrov« se obrtniki zelo radi poslužujejo. Najemajo dela in jim potem predajajo. Zato ni nič čudnega, da ima en obrtnik odprtih hkrati tudi po 15 delovnih. Kako daleč gre s tem šušmarjenjem, nam najbolj

jasno kaže primer iz Lipovec, kjer so si neki šušmarji spodili kar napisno tablo SGP »Pomurje« in pod njeno krinko mirno opravljali delo! Toda dela je danes dovolj za vse, celo več kot dovolj. Samo to je, da pač nikomur ni dovoljeno okoriščati se z delom drugega. Toda z vsem tem pa se zasebna obrt trdovratno ohranja stare metode in to na škodo delavcev. Zato tudi ni nič čudnega, da mnogi kvalificirani delavci, ki so bili zaposleni pri zasebnih obrtnikih, odhajajo na delo v inozemstvo s potrdili, da so nekvalificirani poljedelski delavci!

Ob takih pojavih nekateri radi opozarjajo na zelo težak položaj zasebne obrti, na izredno velike datjave in podobno. Res je to, da so bili predpisi o obdavčitvah zaseb. obrtnikov destitutivni za razvoj obrti, vendar pa kljub velikim datjavam lahko opazimo, da se je večina obrtnikov lepo razvijala. Seveda pa si je poiskala tudi take vire dohodkov, ki kaj lahko uidejo očem davčnih organov. To tudi ni bilo težko, saj je bilo za njih dovolj dela.

S spremembo predpisov in ugodnejšim položajem, v katerem je sedaj zasebna obrt, pa odpadajo tudi vsi vzroki – čeprav tudi prej niso bili upravičeni – za tisto, nad čemer so prikrajšani delavci, to je redno obračunavanje nadurnega dela in realno zavarovanje delavcev po prejemkih. Zato je tudi v samem obrtništvu mnogo takega, kar ovira nadaljnji razvoj obrti in to so predvsem odnosi nasproti zaposlenim. Ti so še mnogo večja ovira, kakor pa družbene datjave, na katere se običajno izgovarjajo.

S. Balažič

Novi športni objekt v Murski Soboti

Sola za zdravstvene delavce v Murski Soboti, ki obstoja šele nekaj let, je bila brez vsakega športnega objekta, ki bi služil pouku telesne vzgoje. Prav zaradi tega so se učenci in vodstvo šole odločili, da si ta prepotrebni objekt zgradijo sami s prostovoljnimi delavci. Tako so že v lanskem voljnini delovali za zdravstvene letu začeli pred gradnjo, ki so ga končevali graditi igrišče, ki je bilo 300.000 dinarjev, kar je investiralo šola, vsa dela opravili prostovoljno in tako prispevali nad milijon dinarjev. Gradnja je potekala pod strokovnim vodstvom učitelja telesne vzgoje in priladnega športnega delavca tov. Pračka, ki je vodil delovne akcije dijakov in dijakin od vsega začeta do konca.

V ponedeljek, na dan mladosti, so se učenci šole za zdravstvene delavce predstavili javnosti s svojim uspehom ob otvoritvi prijetnega športnega objekta. Ob tej priložnosti so izvedli pester kulturni in športni program, kjer so poleg učencev šole za

zdravstvene delavce sodelovali tudi učenci SSTV in pa pripadniki JLA. Zai so se od številnih povabljenih gostov, svečanosti udeležili le predstavniki JLA.

Novi športni objekti pri šoli za zdravstvene delavce v Murski Soboti bo trenutno služil za igranje roko-

meta in odbojke, lahko pa se bo tudi koristil za nekatere atletske discipline. V perspektivi pa bo potrebno gradnjo nadaljevati in objektu dati dokončno obliko, da bodo lahko igrali tudi ostale športne panoge. To še posebej, ker v neposredni bližini gradimo novo šolo.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Sobota : Triglav 0:0

Prvenstvena tekma SNL med moštvoma Triglava iz Kranja in Sobote, ki je bila odigrana v Murski Soboti, se je končala brez gola, čeprav je bilo moštvo Sobote v izraziti terenski premoči, kar zlasti velja za drugi del igre. Domačini so imeli nekaj ugodnih priložnosti za gol, katerih pa

napadalcu niso izkoristili. Borbeni gostje iz Kranja, ki so se v drugem polčasu na zaslugi svojega odličnega vratarja Vagaje ohranili svojo mrežo nedotaknjeno.

SOBOTA: Vrdjuka, Rantaša, Puškarič, Horvat, Martinuzi, Perić (Zver), Tkalčec, Sečko, Maučec, Horvat II, Sarotar.

SOBOTA : TRIGLAV

1:4 (0:2)

Mladinci Sobote so tokrat razočarali z medlo in neučinkovito igro, zlasti v prvem polčasu, ko so imeli rahlo terensko premoč in nekaj ugodnih priložnosti za gol, katerih pa niso znali izkoristiti. Tako so bolj borbeni gostje iz Kranja zaslužen odnesli obe točki iz Murske Sobote.

Tudi letos bo v radenskem plavalnem bazenu več prireditev

VII. ekonomijada v Murski Soboti

Ob praznovanju 25. obletnice ESS v Murski Soboti je bila VII. ekonomijada, srečanje srednjih ekonomskih šol Slovenije na kulturnem in športnem področju, tokrat v Murski Soboti. Murska Sobota je bila v soboto prizorišče tekmovanja na kulturnem področju, v nedeljo pa na športnem. Tekmovanja se je udeležilo 10 ekip ter okrog 300 tekmovalcev, ki

so se pomerili v atletiki, košarki (moški), rokometu (ženske) ter šahu. Na tekmovanju je bilo nekaj zanimivih in lepih srečanj ter doseženih nekaj zelo dobrih rezultatov.

Atletika – Moški:
100 m: Gunze (Ptuj) 11,4
1000 m: Klepec (M. Sobota) 2:48,1
daljina: Pržaj (Kranj) 5,97
višina: Laibacher (Kranj) 168
krogla: Segina (Maribor) 14,07

Ženske:
60 m: Lubej (Celje) 7,7
400 m: Jurčić (Ljubljana) 1:04,3

PUCONCI NA VRHU

V 4. kolu pomurske košarkarske lige je pripravila največje presenečenje ekipa Puconci, ki je premagala vodečo Soboto ter tako prevzela vodstvo na tabeli kot edina neporažena. Moštvo Graficarja je premagalo Rakican, medtem ko je bila tekma med Lendavo in Radenci prelozena.

Rezultati 4. kola:
Rakican : Graficar 40:74
Sobota : Puconci 36:43
Na tabeli vodijo Puconci z 8 točkami pred Soboto in Graficarjem, ki imata po 6 točk. Sledejo: Lendava z 2 ter Rakican in Radenci brez točke.

Tabela										
Turnišče	12	10	1	1	66:20	21				
Bakovci	13	8	3	2	48:20	19				
Gradbenik	11	7	2	2	62:18	16				
Puconci	11	5	0	6	31:34	40				
Verzej	12	5	0	7	27:30	10				
Puška	12	4	1	7	16:48	9				
Brazda	11	3	1	7	20:37	7				
Salovci	12	1	0	11	14:76	2				

Izven konkurence:
Sobota B 15 11 3 1 63:21 25
Graficar B 15 7 2 6 34:37 16

Z nedavnega srečanja rokometašev Ormoža in ESS M. S.

Te dni po naših cestah

NI NAKAZAL SPREMENBE SMERI

Na cesti III. reda v Martjanjcih je prišlo do lažje prometne nesreče med kolesarjem Janezom Frasom iz Fokovec ter motoristom Jožetom Veleberjem iz Bogojine. Kolesar Fras je peljal iz M. Sobote proti Fokovec ter v Martjanjcih zavil na levo, ne da bi nakazal spremembo smeri vožnje. S tem je zadel pri motoristu Veleberju, ki je trčil v kolesarja. Pri trčenju je kolesar padel in dobil lažje telesne poškodbe.

AVTOBUS ZANESLO V OBCESTNI JAREK

Pred kratkim je prišlo do lažje prometne nesreče na cesti III. reda na relaciji Kapca-Mala Polana med voznikom avtobusa reg. št. MB 39-22, ki ga je upravljal Franc Knez iz M. Sobote, Talančeva 7, ter traktoristom Janezom Vukom iz Nedelice. Do nesreče je prišlo, ko sta se voznik srečala na zelo ozkem cestniški, pri čemer je avtobus zanesel v obcestni jarek. Telesnih poškodb ni bilo.

NI PRAVILNO PREHITEVAL

Do lažje prometne nesreče je prišlo tudi v Lendavi v Kranjčevi ulici med osebnim avtomobilom MS 10-12, ki ga je upravljal Franc Felšo iz Len-

dave in mopedistom Francom Sevečgom iz Centbe. Nesrečo je povzročil mopedist, ki je hotel dve vozili prehiteti, ne da bi se prepračil, če je cestniško prosto. V tistem trenutku pa je iz nasprotnne smeri pripeljal rešilni avtomobil. Mopedist se je zaletel v osebni avtomobil, ki ga je prehitel, pri čemer se je tudi lažje poškodoval.

VINJEN VOZIL S KONJSKO VPREGO

Lažja prometna nesreča se je zgodila v Murski Soboti na ovinku v Partizanski ulici, vozniku konjske vprege Francu Rajbarju iz M. Sobote, Panonska 5, ki je vinjen dirjal ter na ovinku v Partizanski ulici padel pa so dirjali naprej. Kmalu po nesreči je voznik vstal ter odšel domov.

TRČILA NA NEPREGLEDNEM OVINKU

Pred dnevi je prišlo do lažje prometne nesreče med mopedistom Stancom Kocbekom iz Kraljevca in kolesarjem Feliksom Straničem iz Stalčinec na križišču ceste, ki vodi v Biserjane - Jamo - Kraljevce. Voznika sta na nepreglednem ovinku trčili, pri čemer je kolesar dobil lažje telesne poškodbe, mopedist pa odrgnine.

TURNIR TEKSTILNIH TOVARN V MURSKI SOBOTI

Mura in Kamensko delita prvo mesto

V počastitev dneva mladosti je bil preteklo soboto in nedeljo v Murski Soboti športni turnir delovnih kolektivov tekstilnih tovar Kamensko (Za-

OBČINSKA LIGA LENDAVA

PETISOVCI V VODSTVU

V tretjem kolu občinske nogometne lige Lendava je bilo najzanimivejše srečanje med Olimpijo (Dolga vas) in Himu, katero se je končalo s tesno zmago Olimpije Petisovci so zanesljivo zmagali v Dolini in prevzeli vodstvo na tabeli. Graničir iz Benice je visoko porazil Hotiza, Svoboda pa Mehaniko.

Rezultati III. kola:
Olimpija : Himu 2:1
Svoboda : Mehanika 4:0
Graničar : Hotiza 10:3
Zvezda : Petisovci 1:3
Mladost je bila prosta.

Tabela										
Petisovci	3	2	1	0	11:2	5				
Olimpija	3	2	1	0	7:2	5				
HIMU	33	2	0	1	9:4	4				
Graničar	2	1	1	0	11:4	3				
Mladost	2	1	0	1	6:3	2				
Zvezda	2	1	0	1	4:3	2				
Svoboda	3	1	0	2	5:9	2				
Hotiza	3	0	1	2	4:18	1				
Mehanika	3	0	0	3	0:12	0				

VDRLA SE JE BANKINA

Minuli teden je prišlo do lažje prometne nesreče na cesti IV. reda v Markišavcih med voznikom tovornega avtomobila reg. št. MS 23-83, ki ga je upravljal Janez Cigan iz Markišavce ter nekim osebnim avtomobilom. Na blagem ovinku, ko sta se vozili srečavali, je voznik tovornega avtomobila zapeljal preveč na desno stran, kjer se je vdrla še neutrjena bankina in tovorni avtomobil je zanesel v 2 m globok jarek. Pri tem je nastala manjša materialna škoda, voznik, ki je kazal znake vinjenosti pa je bil odveden na ozkemu krvi.

PREHITEVAL PO DESNI STRANI

V ponedeljek je prišlo v Murski Soboti do hujše prometne nesreče med voznikom motornega kolesa Jožetom Sinčekom iz Kukeča 42 ter kolesarjem Mihaelom Gaborom iz Markišavce. Do nesreče je prišlo, ko je motorist prehitel kolesarja po desni strani, ga zadel in podrl ter sam padel in letel kakih 28 metrov po cestišču z drvečim motorjem, dokler ni s prednjim kolesom zadel v rob pločnika na mostu, kjer mu je počila guma. Pri nesreči je dobil kolesar Gabor zlom štirih reber, motorist Sinček pa težje poškodbe na glavi. Oba sta bila prepeljana v soboško bolnišnico. Ker sta kazala znake vinjenosti, jima je bila odvzeta tudi kri.

KATASTROFA BELTINEC V LENDAVI

V 19. kolu mariborsko-murssoboske nogometne lige je v pomurskem derbiju lendavska Nafta katastrofalno porazila moštvo Beltince. Graficar je bil tesno poražen od Mejnika, medtem ko je bila Radgona prosta.

NAFTA : BELTINCI 15:1 (10:1)

Beltinčani, ki so v prvem polčasu nastopili samo z desnimi igralci, niso bili kos razigranim domačinom, ki so zaslužen zmagovali z visokim rezultatom. Gole so dosegli: Gobec 7, Piberčnik 4, Perša I. 3, Horvat I. 1 za Nafto tero Zadravec za Beltince. Tekmo je zelo dobro vodil Kološa iz Murske Sobote.

Nafta: Farkaš (Pihler), Bači I, Perša I (Simunka), Varga, Bači II, Perša III, Horvat II, Horvat I, Gobec, Piberčnik in Perša I.

Beltinci: Hartman, Hozjan, Krizančič, Bakan, Zalisk, Virag, Puklavac, Horvat, Novak, Zadravec.

MEJNİK : GRAFIČAR 2:1 (0:1)

Moštvo Graficarja je bilo v prvem delu igre boljše nasprotnik in je v 15. minuti povedlo z golom Fijuka. V drugem polčasu pa so domačini zaradi neborbenosti nekaterih igralcev Graficarja uspeli doseči dva zadetka in s tem zmago.

Graficar: Marinček, Toplak, Merica, Vigali, Bagari, Turner I, Lovaci I, Tinev, Fijuk, Madžar, Lovaci I.

Ostali rezultati:
Rače : Branik 1:2
Kovinar : Fužinar 0:1
Drava : Ojstrica 4:0

Tabela										
Branik	17	14	2	1	58:11	30				
NAFTA	17	11	2	4	63:30	24				
Fužinar	17	9	4	4	51:15	22				
Drava	18	9	3	6	39:34	21				
Kovinar	18	8	3	7	32:25	19				
GRAFIČAR	17	7	1	9	29:34	15				
Mejnık	17	5	4	8	23:31	14				
Ojstrica	17	5	4	8	23:51	14				
Rače	17	5	3	9	27:35	13				
BELTINCI	18	3	4	11	16:60	10				
RADGONA	17	3	2	12	18:54	8				

BOGOJINA PREVZELA VODSTVO

V nadaljevanju prvenstva v občinski nogometni ligi Murska Sobota so nogometaši Bogojine z dvema zmagama premagali Tišino in Dokležovje, prevzeli vodstvo na tabeli in imajo tako največ možnosti, da to mesto obdržijo.

Rezultati:
Bogojina : Tišina 4:1
Vrelec : Križevci 6:1
Vrelec : Tišina 4:2
Bogojina : Dokležovje 2:1

Tabela										
Bogojina	11	8	0	3	40:30	16				
Vrelec	12	7	1	4	53:38	15				
Tišina	11	7	0	4	53:35	14				
Dokležovje	11	3	2	6	28:33	8				
Križevci	9	0	1	8	14:62	1				

daljina: Lubej (Celje) 5,20
višina: Urbančič (Celje) 145
krogla: Urbančič (Celje) 13,02

V atletiki je v moški konkurenci zmagoval ESS iz Celja s 7,250 točkami pred Mursko Soboto 7,179. Med ženskami je prav tako prvo mesto pripadlo ESS Celje z osvojenimi 8,402 točkami pred Kranjem itd.

V košarki je bila najboljša ekipa ESS iz Ljubljane pred Soboto in Celjem, v rokometu ESS Koper pred Celjem in Soboto, v šahu pa ESS iz Ljubljane pred Slovenj Gradcem in Soboto.

greb), Varteks (Varaždin) in Mure (M. Sobota). Pomerili so se v malem nogometu, rokometu, odbojki, namiznem tenisu in streljanju. Na tekmovanju sta bili najuspešnejši ekipi Mure in Kamensko, ki sta zbrali enako število točk in sicer po 17 ter si tako delita prvo mesto. Razvrstitev ekip po posameznih športnih panogah je naslednja:

Mali nogomet: 1. Varteks, 2. Kamensko, 3. Mura; odbojka: 1. Kamensko, 2. Mura, 3. Varteks; rokomet: 1. Kamensko, 2. Mura, 3. Varteks; namizni tenis: 1. Mura, 2. Varteks, 3. Kamensko; streljanje: 1. Mura, 2. Kamensko, 3. Varteks.

Turnir je organiziral Kamensko in je dobro uspel, odslej naj bi se srečali vsako leto v drugem kraju. Zmagovalci v posameznih športnih panogah so prejeli lepe pokale.

Tri zmage

Minuli teden so odbojkarji Ljutomera, ki nastopajo v II. republiški ligi odigrali kar tri prvenstvene tekme ter vse tri zmagali z enakim rezultatom 3:0, ter tako zabeležili že šest zaporednih zmag.

</

IzHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPRED KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA CASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V MURSKI SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIC — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK JOŽE VILD — NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 43. TEL. 21-283

Našim naročnikom in poslovnim prijateljem

Vljudno sporočamo, da sta se gospodarsko-propagandna služba in uprava Pomurskega vestnika (naročniški in oglasni oddelki) preselila iz dosedanjih prostorov na Kocljevi cesti 2 v nove poslovne prostore na Kidričevi cesti 43 — gasilski dom. V kletnih prostorih, kjer je tudi studio Radia Murska Sobota, sprejemamo odslej vsa naročila, ki se nanašajo na naročnino Pomurskega vestnika in Népújsága, dalje na male in velike oglase za oba lista, obvestila, objave in reklame za Radio Murska Sobota.

Naše cenjene naročnike, stranke in poslovne partnerje naprošamo, da to spremembo upoštevajo z razumevanjem.

Naše poslovne prijatelje in naročnike gospodarsko-propagandnih ulug v Pomurskem vestniku, Népújságu in Radiu Murska Sobota še posebej opozarjamo, naj nam tekste za reklamo in gospodarsko-propagandne zvrsti dostavljajo pravočasno.

Za Pomurski vestnik je zadnji rok v torek do 13. ure, za Népújság v četrtek do 13. ure, za Radio Murska Sobota pa vsaj dva dni pred zaželenim dnevom objave. Pri Radiu Murska Sobota se to posebej velja reklamne tekste, ki jih uvrščamo v nedeljsko oddajo »Na valu 202«. Tekste za to oddajo je potrebno dostaviti najkasneje v petek do 10. ure.

Pri naročilih, katera bomo prejeli po teh rokih, ne moremo jamčiti, da bodo objavljeni naročniški teksti v prihodnjih številkah obeh listov oziroma v naslednjih oddajah Radia Murska Sobota.

Upamo, da bodo naši naročniki in poslovni prijatelji sprejeli to obvestilo s potrebnim razumevanjem, saj tudi mi težimo za tem, da bi naročene reklamne in gospodarsko-propagandne usluge uresničili čimbolj in v zadovoljstvo naših naročnikov. Za to pa je kajpak potreben tudi čas!

Se posebej opozarjamo, da Radio Murska Sobota oddaja v poletnih mesecih samo ob torkih, petkih in nedeljah, zato naj naročniki reklam in gospodarsko-propagandnih storitev tej spremembi prilagodijo tudi svoje želje in naročila.

Sporočamo še, da bomo ob koncu maja in v juniju izterjevali polletno naročnino za Pomurski vestnik. Naročniki, ki so v redu poravnali naročnino za preteklo leto, bodo plačali tokrat 500 din in 20 din pristojbine za pošto, oni naročniki pa, ki še kaj dolgujejo za preteklo leto, pa ta znesek in zaostanek iz lanskega leta. Za kakšno obdobje bomo od posameznika izterjevali naročnino za Pomurski vestnik, bo razvidno tudi iz položnic, na osnovi katerih bodo naročnino izterjevali pismonoše v svojih dostavnih okoliših.

Naše naročnike vljudno naprošamo, da s potrebnim razumevanjem in vljudnostjo sprejmejo pismo, ki jih bodo obiskali zastran tega posla na domovih, in tudi v redu poravnajo svoje obveznosti do našega lista. Saj smo pri letošnji naročnini šli nasproti našim cenjenim naročnikom, ko jo zaradi podražitve pobiramo dvakrat letno.

Iz naše uprave

Za naročnike Dela-ugodnost pri malih oglasih

DELO

ČE STE NAROČENI NA »DELO«, VAM PRI NAROČILU MALEGA OGLASA NUDIMO 25% POPUSTA!

Upoštevajte to ugodnost, kadar naročate male oglase v »DELO«.

25% popusta pri malih oglasih za naročnike »DELA«!

Če se boste poročili, potem se prej oglašite
v URARSTVU, M. Sobota, Titova 37

UGODNE ZAPOSLOTITVE

ZALIK LUDVIK, STROJNO KLJUČAVNICARSTVO, MURSKA SOBOTA, ZVEZNA ULICA razpisuje zasedbo naslednjih prostih delovnih mest:

dveh strojnih ključavničarjev (eden ključavničar, eden kovinostrugar),

enega delavca (nekvalificiran, možna priučitev);

Pogoj za vse: regulirana vojaška obveznost.

treh vajencev za strojne ključavničarje.

Plača po dogovoru.

Rok prijave (pismeno ali osebno) je do 15. junija 1964.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 29. maja — Majda
Sobota, 30. maja — Milica
Nedelja, 31. maja — Angelca
Ponedeljek, 1. junija — Radovan
Torek, 2. junija — Velemir
Sreda, 3. junija — Milojka
Četrtek, 4. junija — Frančišek

dežurna služba

ZDRAVSTVENE POSTAJE MURSKA SOBOTA

29. maja — dr. Lopert
30. maja — dr. Gruškovnjak
31. maja — dr. Gruškovnjak
1. junija — dr. Rousova
2. junija — dr. Gregorčeva
3. junija — dr. Lopert
4. junija — dr. Gruškovnjak

KINO

SLATINA RADENCI — 30. in 31. maja ameriški barvni film: »Konjeniki«.
4. junija jugoslovanski film: Leto je krivo za vse.
VIDEM OB SCAVNICI — 30. in 31. maja romunski film: »Na valovih Donave«.
VELIKA POLANA — 30. maja nemški film: »Skrivnost orient«.
CRENSOVCI — Italijanski barvni kinematografski film: »Sihi rdečega gusarja«. Predstave v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 11. in 20. uri.

PRODAM

TELEVIZ. SPREJEMNIK znamke »Stadion« in otroško posteljo prodam. Naslov in oglasnem oddelku PV. M-430
KUHINJSKO POHISTVO, domala novo, ugodno prodam. Juša Kramarja 13, Murska Sobota. M-431
SENO v košnji prodam. Jože Kozar, Boreča 29, p. G. Petrovci. M-432

Kakovostna jedila in izborne pijače — vedno Gostilna RAJH Bakovci

HIŠO z velikim vrtom in sadovnjakom prodam v bližini Ptuj. Andrej Horvat, Pobrežje 42, p. Videm pri Ptuj. M-433

KOŠNJO DETELJE, okrog 1 ha, ugodno prodam. Bogojna št. 80. M-434

POSTELJO, popolnoma novo, z mrežo, moderna izdelava, in otroško košarico z madraci prodam. Fanika Kašnik, Stefana Kovača 17, pritličje, M. Sobota. M-438

HIŠO prodam z gospodarskim posejkom, zidano, in 1,5 ha zemlje ob glavni cesti. Jamna št. 1, p. Videm ob Scavnici. M-440

NSU »Prima«, 150 ccm, leto izdelave 1961, v odličnem stanju, ugodno prodam. Potočnik, postaja milice, Murska Sobota.

zaposlitve

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejemem k 4-članski družini. Lahko tudi začetnica Bogomira Dragar, Japljeva 15, Ljubljana. M-429

DVA MIZARSKA POMOČNIKA sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Evgen Kutiš. Pohištveno mizarstvo, Bogojna. M-435

KMEČKO DEKLE za varstvo otrok išče štirčlanska družina. Tavčar, Grafenauerjeva 31, Ljubljana. M-436

ELEKTROINSTALATERJE IN VAJENCE sprejemem takoj v stalno delovno razmerje. Možnost dogovora za stanovanje. Ponudbe sporočiti na naslov: Vinko Eržen, Kroška c. 57, Kranj. M-437

razno

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih mest pri Zdravstvenem domu LENDAVA razpisuje

prosto delovno mesto **SOFERJA REŠEVALNE POSTAJE**. Pogoji: sofer D ali C kategorije — avtomehanik.

Osebnih dohodkov po Pravilniku o delitvi osebnega dohodka ZD Lendava.

Nastop službe najkasneje do 15. junija 1964. Stanovanje ni na razpolago. Pismene vloge je potrebno dostaviti upravi ZD Lendava najkasneje do 1. junija 1964.

ZDRAVSTVENI DOM LENDAVA

tekme

RAZPORED TEKEM ZA 31. MAJ 1964

V nedeljo 31. maja 1964 je prosta nedelja. Na razporedu so tekme za Cup SFRJ in zaostala tekma občinske lige.

M. Sobota: ob 10 uri Sobota II — Pušča cup del. Cvetko Moravci: ob 16 uri Puconci — Moravci cup del. Banič — Križevci: ob 16 uri Križevci — Dokležovje del sodnik NP — Murska Sobota

Na policah

BAKIČ V.: Poročno pravo. Be-FINZGAR A.: Rodbinsko pravo. Ljubljana 1963.

ČOBULJIČ D KOVAČ K.: Priredno pravo za osnovnima građanskim prava i radnim odnosima u privredi. Beograd 1963.

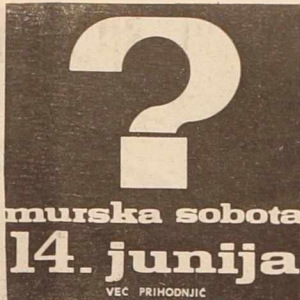
NEMEC J.: Gospodarsko pravo. Maribor 1960.

PRETNAR S.: Gospodarsko pravo FLRJ. Ljubljana 1962.

INŠTITUT za javno upravo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Iz javne uprave v nekaterih tujih državah. Ljubljana 1960.

MIKLČ R.: Socialno delo v gospodarskih organizacijah. Ljubljana 1960.

URWICK L.: Temelji za upravljanje. Ljubljana 1960.

ZBIRKA sodnih odločb, izdanih v upravnih sporih. Ljubljana 1961.
DRUŽBENO upravljanje v zdravstvu. Ljubljana 1961.
NOVOSTI na področju pravnega urejanja delovnih razmerij v FLRJ Jugoslaviji 1961.

ZALIK M.: Zakon o splošnem upravnem postopku s pojasnili. Ljubljana 1963.
KVOVSKI R.: Učbenik delovnega prava in socialnega zavarovanja. Ljubljana 1963.

BUČAR F.: Nekatera razmerja med komuno in podjetjem. Ljubljana 1960.

BLUM R.: Ekonomske in socialne posledice naoružanja i razorožanja u SAD. Beograd 1962.

KRAKAR L — Kumar M.: Od tod so bežale še ptice. Ljubljana 1962.

ZASTITA dece u odnosu na porodicu. Beograd 1955.

MIKL C.: Gospodarski in družbeni pomen delitve dohodka po ekonomskih enotah. Maribor 1961.

CERNE F.: Uvod v analizo trga in cen. Maribor 1961.

SKOBIR A.: Pravni položaj in upravljanje gospodarskih organizacij ter pogodbe v gospodarstvu. Maribor 1962.

SPOMINSKI bilten o gradnji nove šole v Bogojni. Murska Sobota 1961.

GODINA F.: Pravljica o logarici. Ljubljana 1962.

AGOSTON Gy.: Pedagogia I. A nevelés elmélete. Budapest 1962.

NAGY S.: Pedagogia III. Az oktatás elmélete. Budapest 1962.

STEVANOVIC B.: Pedagoška psihologija. Ljubljana 1957.

ZAKON o dvojezičnih šolah in šolah z učnim jezikom narodnostnih manjšin. Murska Sobota 1962.

A. K.

Študijske knjižnice

STEKLO — PORCELAN
KRISTAL — JEDILNI PRIBOR — RAZNA POSODA IZ PLASTIČNIH MAS — BARVE LAKI

VSE, KAR SI GOSPODINJA ZAŽELI

SE NA LENDAVSKI CESTI V TRGOVINI »MERKURJA« DOBI

merkur

Slikarske potrebščine — Suhe barve — Čopiče — Razne kemikalije

IMA VEDNO NA ZALOGI TRGOVINA »MERKURJA« —

»STEKLO — PORCELAN« V MURSKI SOBOTI

OBIŠČITE TO TRGOVINO IN ZADOVOLJNI BOSTE!

VABI VAS TUDI »SAMOPOSTREŽBA«!

Odprta je vsako nedeljo od 7. do 11. ure.

merkur

KOMUNALNA BANKA

NOVOST! — Obračunavamo nove višje obrestne mere: za vloge, vezane na eno leto, 6 1/4%, nad dve leti, 6 3/4% in nad tri leta, 7%. Vlagatelji so tudi zavarovani. Poslužujte se novih ugodnosti, katere vam nudi vaš denarni zavod.

MURSKA SOBOTA

s poslovnimi enotami v Murski Soboti, Lendavi in Ljutomeru.

KMETIJSKA SREDNJA SOLA RAKICAN p. MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

sprejem 70 dijakov v I. razred Kmetijske srednje šole Rakičan v šolskem letu 1964/65.

Od razpisanih mest bo sprejetih:

35 DIJAKOV V POLJEDELSKI ODDELEK IN

35 DIJAKOV V ŽIVINOREJSKI ODDELEK.

Pogoji za sprejem: 1. Dokončana osemletka.
2. Starost manj kot 18 let.

Prošnje za sprejem, kolkovane s 50 din državnih takse, sprejema uprava šole do 28. junija 1964. V prošnji navedite oddelki, v katerega se želite vpisati.

Prošnji je treba priložiti:

- rojstni list;
- zadnje šolsko spričevalo;
- zdravniško spričevalo;
- mnenje šole o sposobnosti in nagnjenjih kandidata.

Prijavljenci se morajo 30. junija ob 8. uri zgledati osebno na Kmetijski srednji šoli Rakičan, kjer bodo opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika in kemije.

Upravni odbor INVALIDSKE DELAVNICE »LOČILKA« V MURSKI SOBOTI razpisuje zasedbo naslednjih delovnih mest:

- Orodjarja — kvalificirani ključavničar,
- Glavnega skladiščnika — kvalificiran ključavničar ali visokokvalificiran trgovec — železninar ali trgovski pomočnik — železninar s triletno prakso.
- Kvalificiranega ključavničarja za medfaznega kontrolorja.
- Treh kvalificiranih ključavničarjev za razna ročna in strojna dela v proizvodnji.

Službo je mogoče nastopiti takoj. Osebnih dohodkov po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavnice.

Razpis velja toliko časa, dokler ne bodo zasedena vsa razpisana delovna mesta.

TEHNIŠKA SREDNJA SOLA STROJNE STROKE pri Šolskem centru za kovinarsko stroko v LENDAVI razpisuje sprejem učencev za šolsko leto 1964/65.

Pogoji za sprejem so:

- Z uspehom končana osemrazredna osnovna šola.
- Uspešno opravljen sprejemni izpit iz slovenščine in matematike v obsegu osnovne šole.

Prošje je potrebno poslati Ravnateljstvu šole do 25. junija 1964 in jim priložiti:

- spričevalo o dokončani osnovni šoli;
- mnenje šole;
- izpisek iz rojstne matične knjige;
- dve dopisnici;
- 1 kolek za 50 din.

Sprejem bo v petek, 26. junija 1964. S seboj prinesite pisalni pribor. Ostale informacije lahko dobite v tajništvu šole.

Ravnateljstvo šole

Vabimo novega sodelavca

KOMUNALNI ZAVOD ZASOCIALNO ZAVAROVANJE MURSKA SOBOTA razpisuje delovno mesto

NAČELNIKA oddelka za finance

Pogoji: ekonomska fakulteta s štiriletno prakso ali ekonomska fakulteta I. stopnje odnosno višja komercialna šola s štiriletno prakso na vodilnih mestih v finančni službi ali srednja ekonomska šola z osemletno prakso na vodilnih mestih v finančni službi.

Osebnih dohodkov je določen s Pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov delavcev Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Murska Sobota.

Natančnejše informacije dobijo kandidati v zavodu.

Pismene prijave, kolkovane s 50 din, z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi je dostaviti Razpisni komisiji pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Murski Soboti.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Murska Sobota
Razpisna komisija

Trgovsko podjetje na veliko in malo

»POTROŠNIK«
Murska Sobota
 sporoča cenjenim potrošnikom:
Prodajalna
»LOVEC«
v Grajski ulici
 vam nudi vse potrebščine za dopust:

zračne blazine, podvodne maske, kopalke, kopalne copate in japonke raznih vrst.

Kako dolgo živimo?

PO STATISTIČNIH PODATKIH NA 150.000 EN STOLETNIK

To je vsekakor vprašanje, na katerega išče človeštvo nenehno odgovor. Ali brezsmiselno? Očitno ne. Vse novejšje statistike namreč potrjujejo, da se je povprečna življenska doba človeštva v zadnjem časupodaljšala. Kje so tiste meje, do katerih se pa lahko raztegne?

Seveda brez pregleda nekaterih podatkov na tako vprašanje ni mogoče odgovoriti. Začeti je potrebno z ugotovitvijo, da človek v civiliziranem svetu povprečno dalj časa živi, kakor je živel še pred nedavnim. Raziskovanja kosti pračloveka nam dovolj jasno kažejo, da je neandertalec živel od 20 do 25 let. Pedantne švicarske statistike kažejo, da so ljudje v Ženevi v XVII. stoletju živeli povprečno 26 let, v naslednjem stoletju pa 35. let. Toda Švicarji, ki so bili rojeni 1876. leta, so doživeli povprečno starost 40,6 let. Danes pa napovedujejo dečkom starost 70 let, a dekletom 75,2 leti.

Podobno je bilo tudi pri nas. Življenska doba se je povečala zaradi manjše umrljivosti otrok, potem preprečevanju množičnih obolenj in šele potem zaradi splošne higiene, boljših življenjskih pogojev, uspehov medicine in podobno. Po vsem tem torej vemo, kje je gornja meja človeškega življenja, toda ali bo jutri tudi tukaj? V starih zapisih lahko beremo, da so že v rimskih časih živeli ljudje tudi preko 100 let. Zelo presenetljive so bile ugotovitve ob popisu bolgarskih prebivalcev leta 1926, po katerem je bilo v Bolgariji 1756 stoletnikov, kar je bilo za državo s 5 milijoni prebivalcev fantastično. Toda ko so natančneje proučili vsak primer, so ugotovili, da jih je le 51. Pred kratkim so tudi v Turčiji odkrili stariko, ki je trdila, da je stara 168 let, toda kasneje so zdravniki ugotovili, da jih ima lahko le nekaj nad 110. Strokovnjaki menijo, da bi se lahko vzelo kot normalno, da je na 150.000 ljudi na zemlji en stoletnik. Zato jih tudi danes ni več, kakor jih je bilo prej.

V čem je skrivnost, da nekateri posamezniki doživijo tako visoko starost? Stari pregovor pravi, da smo stari toliko, kolikor se počutimo. Ta trditev je skoraj presenetljivo točna. Ničče se namreč ne stara na isti način. Enim že pri 30 letih osivijo lasje, drugim šele v 60. Toda po anketah sodeč se človek začne počutiti starega nekje pri 49. letih. Takrat človek začuti, da se stara zaradi fizičnih sprememb.

Poizkusi so pokazali, da se živalske celice lahko ohranijo pri življenju zelo dolgo in to pod določenimi pogoji. Celice ostanejo žive tudi do 700 let. Kaj je torej vzrok staranju? O tem je mnogo teorij. Toda samo teorij, domnev. Zato nekateri trdijo, da je razpravljanje o tem danes mogoče prepustiti še filozofskim spekulacijam. Ena od najstarejših teorij pravi, da je vzrok v tem, ker se živčne celice ne morejo obnavljati. Sovjetski znanstvenik Menčikov je menil, da je vzrok zgodnje staranje, ke rse organizem prepoji s toksičnimi izločki iz debelega čreva, a od te teorije je ostala le navada, da jemo več jogurta. Zato pa je tudi v živinorejskih predelih Bolgarije in Sovjetske zveze povprečno več stoletnikov na 150.000 ljudi. Potem so še tukaj teorije o izčrpanosti organizma zaradi naglega življenjskega tempa. Tudi nenehni napor skrajšuje življenje človeka, trdijo nekateri.

Zelo znana je tudi teorija, da je vzrok v prenašanju kalga lahko podaljšali tudi do 150 let? K temu vodijo pri merjave z ostalim svetom. Nekaterje živali živijo izredno dolgo, povprečno najmanj 150 let. Zakaj bi pa potem naj človek umiral pri 70. le-

cija in apna iz kosti v mehke dele organizma. S tem se namreč poapnenijo predvsem žile in pride do skleroze. Če bi to preprečili, bi življenje podaljšali. To so tudi dokazali na podaljšanju življenja živali in celo so jih pomladili. Znanstveniki so ob tem izjavili, da verjetno nekega 90-letnika ne bi mogli spremeniti v 60-letnika, toda lahko pa bi 50-letniku omogočili, da bi dočakal 90 let.

Sicer pa, na osnovi česa smo prepričani, da je življenje človeka kratko in da bi tih in ne pri 150? Zato nekateri strokovnjaki danes z optimizmom trdijo, da bodo ljudje, ki se bodo rodili leta 2050, živeli povprečno vsaj 120 do 150 let.

Toda do takrat je še dolgo in medicino čaka naporno delo.

ŠPANSKEMU DIKTATORJU FRANCU ŽE ZVONIJO ZVONOVI

Računi brez krčmarja

Rudarji v Asturiji so štrajkali ob 25-letnici Francovega režima

in je že četrto stoletja absolutni vladar nad 31 milijoni prebivalcev Pirenejskega polotoka. Od začetka pa do danes sam odloča o vsem in vodi špansko politiko skozi zelo nemirne vrtince: od nevtralnega zaveznika Hitlerja in Mussolinija skozi obdobje najbolj preziranega človeka na svetu pa do člana združenih narodov in zaveznika zapadnih držav. On se z nikomur ne posvetuje in prinaša sklepe, kadar smatra, da je ugoden čas, toda ob tem nikomur ne pojasnjuje razlogov. Zato je postal danes zelo skrivnostna oseba, ki zaskrbnjuje tudi njegove sodelavce. Dejstvo je, da je ostarel in zato cela Španija čaka na njegovo odločitev: kdo oziroma kaj bo prišlo za njim. Od tega je mnogo odvisno. V Španiji sicer imajo nekaj parlament, toda ta ne igra nobene vloge. Redko se sestaja in odobrava vse, kar se mu predloži, najčešče pa se Franco sploh ne zmeni zanj.

Kljub temu, da je španski minister še pred dvema letoma trdil, da v državi ni več političnih zapornikov, pa je iz temnic v kosu starega kruha prišlo pretresljivo pismo, ki opisuje življenje več tisoč zapornikov. Ti nimajo nobenih pravic, živijo v najtežjih pogojih. Toda Franco budno pazi na politične zapornike. Le tiste, ki več niso nevarni njegovemu režimu, amnestira. Vse to kaže, da je v državi močno vrenje in da mu brez trde roke ne bi bilo mogoče ostati na krmilu.

Franco se pred javnostjo zelo redko kaže in še takrat ga ljudje vidijo le od daleč. Vsako sredo sprejema visoke vojne in civilne funkcionarje,

Pri njem se posamezno ali v skupinahadržijo le za trenutek, celotna ceremonija pa poteka točno po protokolu: ni ljubeznivih besed in neuradnih besed. Tudi tuje diplomate sprejema strogo po protokolu. Novi ambasadorji mu predajajo akreditivna pisma v kraljevski palači, potem pa se jim več ne ponudi prilika, da bi zasebno z njim razgovarjali. Vidi jo ga šele v juniju ko s svojo ženo priredi uradni sprejem za tuje diplomate.

Nemirnih 25 let je ostal na krmilu in v tem času med drugim tudi pokazal — poleg izredne krutosti proti španskemu narodu in zatiranju vsake svobode — veliko državniško spretnost. Pred nekoliko tedni so španski časopisi z velikim pompom zapisali, da je devizni primanjkljaj v celoti izravnal. Seveda niso zapisali, da to zaradi turizma, ki je državi letno prinesel 300 milijonov dolarjev, ne pa zaradi gospodarskega razvoja. Niso ostali brez pozornosti nekateri drugi dogodki: v španskem pristanišču je ameriška ladja, ki oskrbuje ameriške podmornice z raketami Polaris, izdelan je bil novi reaktivni lovec itd. Toda vse to ne pomaga: česar ni bilo mogoče doseči španski revolucionarjem, je opravil čas in zato Francova vladavina gre h kraju. Toda možnost še ima izbrati si naslednika. Ali se bo odločil za monarhijo ali pa bo prepustil prestol enemu izmed svojih najboljših sodelavcev? Vprašanje je sicer zanimivo, toda v bistvu račun brez krčmarja: režim je izgorel in bombe, ki eksplozirajo tudi sredi Madrida, ne obetajo, da bi se ti načrti uresničili.

Franc Šrimpf

beg v jutro

20
roman

umrli so že zgodaj in oče je večkrat rekel, posebno če je bil pijan, da je zanje mnogo boljše, da so pravočasno umrli. »Je vsaj nekaj revežev manj na svetu,« je rekel...

Skoraj se je začudil, ko je v senci vagona zagledal zopet škornje in čevlje in ko je spet vedel, da tičijo v teh škornjih in v teh čevljih ljudje, on pa je še vedno na tej cevi, ki je železna in povsem neužitna.

»Zvečer moram nekaj storiti, da pridem do hrane,« je pomislil z žgočo željo, da bi tudi res prišel. Četudi mu vlak odpelje. Nekaj vendar mora pojesti, sicer mu tudi svoboda pod vlakom ne bo koristila dolgo.

Nič se ni spremenilo. Škornji in čevlji so postajali še naprej pred vagonom, tu in tam se je kateri prestopil in takrat je Bračka vedno zaskrbelo, da ne bi prišel preblizu in da ne bi kdo slučajno pogledal pod vagon.

Ampak nikomur ni prišlo na misel, da bi pogledal k Bračku. Bilo je prevroče, da bi se sklanjal za prazen nič in po nepotrebnem trošil moči. Pač pa so nekateri posedli in zdaj jim je videl trebuhe in pasove okrog pasov in vedel je, da je na tistih pasovih medeninasta ploščica, na kateri piše »Gott mit uns.«

*»Bog z nami.«

Bog z nami. Z bogom si Bračko ni bil povsem na čistem. Pravzaprav se ni niti potrudil, da bi si stvar razjasnil. Drugih pa tudi ni hotel niti ni utegnil spraševati, ker že tako ni rad mnogo spraševal. Učil se je mnogo o bogu in o vsem, kar je bilo z njim v zvezi. Se pravi, drugi so ga učili: mama in šola. Ampak tisto v šoli ni jemal preveč resno. Tudi ni bilo mogoče jemati resno, ko pa so imeli kateheta, ki je bil res smešen, čeprav je bil drugače dober človek. Razlagal je verske resnice, toda, malokdo ga je poslušal. Igrali so se in prepisovali domače naloge za naslednjo uro. Včasih je to opazil in takrat se je lahko zgodilo, da je kdo dobil ključ v glavo. Imel je cel šop ključev in bili so trdi ključi. Rad se je šalil, toda grobo in prav nič smešno. Zato se mu tudi niso smejali, ampak smejali so se mu, kadar je bil resen in jezen.

»Zakaj se deček ne uči?« je spraševal in vedno je nagovarjal dijake v tretji osebi. Tudi udariti je znal in zelo krepko. Imel je veliko roko, pravo medvedjo šapo. Če se je razjezil, je bil strašen, in ni bilo dobro, priti mu takrat v roke. Nekoč je udaril nekoga, da se je trikrat obrnil, iz nosa se mu je vlila kri, in takrat tudi »dečekcu« — tako so pravili katehetu — ni bilo čisto vseeno.

O bogu ni vedel povedati mnogo in nobeden ga tudi ni spraševal. Moliti so morali znati in nekaj liturgike. Oboje so znali malo, toda spustil je vseeno vsakega. Včasih ga je tudi prišlo in potem je komu priložil »cvek,« ki se ga je težko znebil. In če si imel slab red iz verouka, si skoraj gotovo padel tudi iz katerega drugega predmeta.

Ampak, o bogu — ne, o bogu ni govoril mnogo in tudi posebnega zanimanja ni bilo zanj. Verovali so kratkotalo. Tudi Bračko je veroval dolgo časa, da je bog, in molil je k njemu, posebno, če mu je šlo slabo v šoli. Toda verovali so tako, na besedo, ki jim jo je dala najprej mama in potem še »dečekcu«. Malokateri se je poglobil v vsebino verovanja. Ampak, bili so še premladi. Tudi Bračko je bil mlad. In peta šola vendar ni zato, da bi človek razpravljal o bogu, ko se takrat začena ljubezen in ko se je treba toliko ukvarjati s samim seboj in z žensko, s pojavom življenja, ki je tedaj precej važnejše kot misel o bogu.

Čas se je pomikal počasi in počasi so se tudi krajšale sence vagona. Bilo je vroče, saj je bil julij in julij tistega leta je bil nenavadno vroč. Zato ni bila samo lakota, ki je mučila Bračka, ampak je bila tudi žeja, in mogoče je bila žeja še hujša od lakote, samo da Bračko pravzaprav ni vedel, kaj je hušje, ker je bilo oboje hudo in si je želel, da ne bi čutil pomanjkanja ne tega ne onega.

Toda ne to in ne ono ni ponehalo. Celo večalo se je, kakor se je večal dan, ki je iz rosnega mladeniča zorel v odraslega, zrelega moža, ki stoji v soju poldneva na višku moči.

Tudi sonce je bilo na višku moči in je s pravo poganško radostjo razsipavalo bogastvo svetlobe in toplote in življenja. Toda, ljudje tistega leta niso z radostjo sprejemali visokega sončnega daru, kajti tisto leto ni bilo leto sonca in življenja, temveč leto teme in smrti. In zato niso videli sonca in niso čutili njegove toplote in njegovega bujnega življenja. Če so ga videli, so ga preklinjali, ker je tako sijalo, ker je bilo tako vroče, in mogoče tudi zato, ker je bilo sonce tako polno življenja — oni pa so bili vezani s smrtjo. Bolan človek si želi zdravja, nima pa rad, če so okoli njega sami krepki, zdravi ljudje, iz katerih kar žari zdravje.

Zato tudi Bračko takrat ni maral sonca, čeprav ga niti ni mogel videti, in tudi oni drugi, v škornjih in v visokih črnih čevljih, niso marali sonca. Iskali so sence, kjer bi se lahko skrili pred njim. Bračko se ni mogel skriti pred njim, ker je že bil skrit. Toda vročini se ni mogel skriti. Pritiskala je nanj z vso močjo, da se mu je zdelo, kakor da leži ves ta prekleti vagon na njegovih plečih in kakor da leži na njegovem hrbtu samo golo nebo s soncem nekje na vrhu. Rad bi se rešil vagona in golega neba, rad bi se znebil teže sonca. Toda ni se mogel premakniti. Bil je privezan na cev, na železno cev, bil je privezan na tisti čas, na prekleto dobo, v kateri je zapravljval življenje, ne da bi vedel, zakaj ga počasi izgublja.

To je bilo hudo, hušje od vročine in od lakote in od žeje, ki jo je neznosno trpel.

Vsekakor: bilo je hudo. Toda Bračko takrat pravzaprav ni tega tako domislil, vsaj čisto do konca ni domislil. Bil je premlad, da bi delal pesimistične zaključke, čeprav je čutil, da je tako. Seveda, žal mu je bilo, da ni drugače, toda iz tega, v čemer je zdaj, se mora pač izvleči. Za vse drugo, za zaključke, ima še časa dovolj, vse drugo bo prišlo pozneje. Zdaj se mora izvleči najprej iz tega in najprej to dokončati.

Toda, če hoče, da se konča, mora za to dati tudi svoj prispevek. Ne more se dokončati samo od sebe. Vsak mora v tej vojni dati svoj prispevek, da se dokonča. Nabrusiti je treba otopeno voljo in se premagovati, premagovati...

Ta misel ga je dvignila ponovno. Zdaj je zopet mislil jasno. Odprl je oči in videl, da se ni nič spremenilo, ne tu, okoli njega, in ne okoli vagona. Še vedno je ležal na cevi in še zmeraj je bil pripet nanjo s pasom. Okoli njega pa so hodili škornji sem in tja, stali in se pogovarjali. Vse je bilo tako, kakor je bilo še maloprej, ko jih je gledal. Le sence vagona so se začele daljšati. Moralo je že nastopiti popoldne.

Mehanično je segel v žep, da bi otipal kos kruha. Nič. Le nekaj suhih drobtin je nabral. Deval si jih je v usta, počasi, kakor da bi zobal borovnice. Vtaknil je vsako posamezno v usta, jo raztopil s slino, počakal, da se mu je mehčala čimdalj v ustih in jo šele nato pogoltnil. To ga je zaposlovalo nekaj časa.

Nekje je zalajal pes in čudno je bilo, da je lahko v tej zapuščenih pokrajini lajal pes. Najbrž se je izgubil. Lajal je v presledkih, kakor da bi klcal nekoga, znanca iz družbe ali gospodarja, ki ga je izgubil po nenadnem naključju. Ni mogel biti velik, ker je lajal cvileče, z visokim glasom. Glas je bil otožen, pretresljiv, in Bračku se je zdelo, kakor da joče.

Najprej ga je Bračko slišal od daleč. Toda v presledkih, ko je bil tiho, se je moralo ščene bližati, kajti naslednji lajež je bil bliže in naslednji zopet bliže, dokler ga ni

(nadaljevanje prihodnjič)

DROBNE ZANIMIVOSTI

KUHARSKA REŠEVALNA POSTAJA

Med vsekakor mnoge nenavadne domislice, a običajno zelo koristne spada tudi kuharska rešilna postaja, kot bi lahko imenovali novo ustanovo v Leningradu. Neizkušene mlade gosposidine ali pa moške, ki so ostali sami doma in se jim je med pripravljanim jedil zgodilo nekaj, česar ni predvideno v kuharskih receptih, lahko takoj preko telefona dobijo pomoč. Zavrtijo samo številčnico na telefonu in že jim svetujejo najboljši kuharski strokovnjaki. Vsekakor domiselno, pa tudi praktično.

INCIDENT V PARLAMENTU

Zaradi neke črno-bele mačke so morali prekiniti sejo peruanskega parlamenta. Kadar koli bi kateri poslanec začel govoriti, je mačka, skrita pod neko klop, začela mijavkati, kar je v dvorani vzbudilo buren smeh. Resen je ostal le govornik, ki pa si ni mogel pomagati. Končno se je predsednik le odločil in prekinil sejo, ki je že bila bolj podobna veseli zabavi.

KJE POPIJEJO NAJVEČ PIVA?

Največji pivci piva so Luksemburžani. Povprečno pride 122 litrov piva na enega. V tej majhni državi je enajst tovarn, ki so lani proizvedle 450 milijonov hektolitrov piva. Doslej so imeli rekord Belgijci s 118 litri »po glavi«, a Nemci so bili na drugem mestu s 107 litri.

HIŠE IZ PLASTIČNIH MAS

Skupina sovjetskih arhitektov je zgradila v Moskvi hišo skoraj samo iz plastičnih mas. Zaradi tega so zidovi sedem do osem krat lažji od panel plošč in so odlični izolatorji. Znotraj so stene obložene s sintetičnimi tapetami, ki jih lahko perejo. Ugotovili so tudi, da bo taka hiša cenejša od dosedanjih.

ŽIVA REKLAMA

Doslej še nihče ni ogrozil Ludvigu Pertlu iz zahodnonemškega mesta Rosenheim titulo »najtežjega gostilničarja v Evropi«. Sam Pertl je živ dokaz, da se v njegovi gostilni dobro

jede. Pa tudi pije. Visok je 185 cm, a težak 224 kg, obseg njegovih prsi pa znaša 190 cm. Vse to pa je povezano z velikimi težavami, ne sicer zaradi hrane, ker se kot trdijo njegovi znanci, zadovolji z enim obrokom dnevno, pač pa z oblačenjem. Za eno obleko mu je potrebnih osem metrov blaga!

PICASSO O GENERALU FRANCU

Pred nedavnim je po rekonstrukciji Francove vlade prišel k znamenitemu španskemu slikarju Pueblu Picassu, ki kot politični emigrant živi v Franciji, poslanec španskega diktatorja in mu ponudil, naj napravi diktatorjev portret.

»Popolnoma se strinjam in prepričani bodite, da bo to moje najboljšje delo,« mu je odvrnil slikar.

Zelo zadovoljen ga je poslanec vprašal:

»Kdaj pa boste lahko začeli z delom?«

»Kar se mene tiče,« je odgovoril Picasso, »jaz bi rad začel čimprej. Potrebno je še samo, da dobim Francovo glavo.«